

Brassói Lapok

Ára 5 lei Vasárnap 1931 * szeptember 13 Főszerkesztő: Szele Béla dr. 209. szám XXXVII. évfolyam Ára 5 lei

„Apacs” a bársonyszékben

Írta: Mikes Imre

Az egyik bukaresti napilap ma azt írja, hogy Maniu Gyula agyalágyult, lelki-szegény, kirabolta az országot s kormányzásának első hat hónapjára eső 402 ezer lejnyi fizetéséből 14 millió lej adósságot fizetett ki. Azaz félesztendő alatt 13 és fél millió lejt lopott.

Továbbá azt is írja, hogy Maniu „politikai apacs, becstelen és áruló”, aki alapjában egy tolvajbanda vezére.

Elképzelhető, hogy ezek a megállapítások, melyek egy közel oldalas cikk lényegét képezik, mennyire megrendíthetik a szegény, de becsületos román polgártárs lelkét. Hiszen mi magunk is úgy érezzük, mintha összeomlana valami bennünk. Pedig mi féle szorosabb közünk van a volt kormányelnökhöz? Legfeljebb valami keserű szájíz, ha visszagondolunk az impériumváltozásra, mely elvégre mindössze tizenkét éves történelmi cse-csemő s melyet szörnyű szülőgörcsök közt, könnyezve s kétségbeesve mi hoztunk világra a konkurens szülők számára. S e nagy vajudásnál Maniu volt a bába, egy kiméletlen és lelkendezve sürgő-forgó politikai madár, aki a nagybetűs kisedet valósággal lábainál fogva rancigálta elő e hitvány földteke keserű vére.

Mondom tehát, mi közünk hozzá? A még tagadhatatlanul lángoló emlék, s a még tagadhatatlanul fanyar csalódások kormányzásainak idejéről. Ugyazáltal óriási passzívóban van velünk szemben, s ha nem lennének oly tehetetlenek és kiszolgáltatottak, akkor szeretnők élesen felelősségre vonni, amiért oly könnyen herdálta el bizományba kiadott reményeinket és lelkesedéseinket.

Mégis, amikor azt olvassuk róla, hogy tolvaj, hogy apacs s hogy áruló, savanyu izzal összefut szájunkban a nyál. Mert hálával ugyan nem tartozunk neki, de azért volt vele valami közösségi érzetünk: a tisztelet az egyéniség iránt. Az egyéniség iránt, mely oly nemesnek és önfeláldozónak bizonyult a nagy sorsváltozás idején s mely oly tisztának és megközelíthetetlennek, szinte eszményiesen puritánnak tetszett a nagy álom beteljesülése után.

Sőt azelőtt is. Hiszen emlékezhetünk, Maniu nem volt különösen jelentős férfi a magyar politika idején. Sulya legfeljebb annyit nyomott a mérlegen, mint a nennyi fontosságát a néhai magyar urak a nemzetiségi problémának engedélyezték. De Maniu ennek ellenére is megkülönböztetett becsülésnek örvendezett. Fel-tétlen és finom puritánságának vonzereje érvényesült egészen kietlen körülmények között is: beszédeire legtöbbször Tisza udvariasági rítusának törvényeit, az tudhatja, mit jelentett ez.

Keserű ügyeink vannak hát Maniuval, de ennek ellenére akad vele kapcsolatunk is: az a megnyugvás, amellyel ma egy tiszta emberre felnézhetünk. Ebben a ragacsos, orrfacsaróan illatozó kapargásban minden keserűség és csalódás elle-hére, ő volt az áradatból már ég felé ma-gasodó Ararat-hegy, melynek csúcán lapihenhetett civilizációs ösztöneink utótrágyádt galambja.

Sajnos, édes olajfaágat sose hozott vissza csörében.

De mégis megpihent. S ezért nekünk is megrendítő az, hogy e férfira, akit talán tiszteletreméltó ellenfélnek nevezhetnénk, oly sósár türelmetlenséggel támad a vád pribéke s hogy nyakáról oly durván tépi le a galért a bakó.

Elgondolható hát, mit jelent ez a kép-

telen és féktelen letaglózási kísérlet a jó-hiszemű s hazafias román polgár számá-ra. Akinek nincsenek gyilkosan égő se-bei, hiszen ami nekünk fájdalmas emlék, az neki riadó öröm s akinek nincsenek fanyar csalódásai, mert ami nekünk csat-lakozás volt, arról ő azt hitte, hogy nem-zeti szerencse.

Felnőtt képzeletében egy ember, akire évtizedekre visszamenőleg nem hullott cseppnyi sár se soha. Ifjkorából úgy em-lékezik vissza alakjára, mint aki az ön-feláldozó, kilátástalan küzdelem egész sorát vállalja a román népek szinte me-tafizika számba menő pályái érdekében. Később felmagasodik előtte egy szófukar jelenség, aki a forradalom zűrzavaraiban titáni erővel cselekszik. Majd látja utána, mint küzd tiz éven át lefojthatatlan szí-vóssággal a purifikáció és haladás jelsza-vainak zászlaja alatt. S román szempont-ból még maga a kormányzás ideje sem hozhatott különös csalódást. A közélet tagadhatatlanul mérföldes csizmákkal lé-petel előre s mikor a hajó tulzottan inga-dozni kezdett, akkorra Maniu már visz-szaponult s a lemondás igen hatásos sakk-huzásával szinte maradéktalanul vissza-szerelte messiási népszerűségét.

Ha mi tiszteltük, akkor a románoknak nyilván ideálizálniuk kellett Maniut. Ne-pe egybeforrott a régi román nemzeti párt harcainak hőskorával, a Magyarországtól

való elszakadással s a Romániával való egyesüléssel, majd végül egy a regátinál sokkal magasabbrendű politikai tevő-kenységgel. Ha valaki eszmény lehetett ebben az országban, akkor neki feltétle-nül annak kellett lennie s ha egy jó ro-mán Maniura gondolt, akkor képzeletben nyilván megemelte a kalapját s hódolat-tal odaköszönte a complimentele melet.

Igy hát érthetően megdöbbentő és ki-nos, hogy egyszerre doronggal támadnak rá s olyan szennyekeztet fröccsentenek szeméi közé, amilyenek néhány száz kilomé-terrel nyugatabbra sajtójogilag a legfoko-zatosabb felelősség alapján büntetettek. Minekünk igazán nem lehet feladatunk az, hogy megvédjük Maniut, még ha akarnók, akkor sem tehetnők, hiszen mindjárt elhessegetnek, hogy „déb”, mi közöd hozzá, de azért így is fanyalodva nézzük, mint rancigálják le az égből lá-baiknál fogva saját szentjeiket s mint követnek el blaszfémiát önön eszményeik ellen. Keserű humorral kell arra gondol-nunk, mint repülnek felénk legenyhébb panaszainkra is a külfölddel való cimbo-ráskodás s nemzetgyalázás vádjai ugyan-akkor, amikor azokat, akik a világ köz-véleménye előtt a százados nemzeti ide-ált, a legrománabb testet és lelket sze-mélyesítik meg, úgy lehet leütni, akár ve-szett ebet a fűtykössel.

Az is jellegzetes, hogy mi érzünk csak ebben az ügyben tiltakoznivalót s hogy csak nekünk lett rossz a szánkze.

Ma a többségi közvélemény közöm-bös s unatkozva szemlélt legfényesebb csillagának mennyből sárba való zuha-nását. Mi az, hát itt már nem kellene a nagy egyéniségek s feleslegessé váltak az ideálok? Az ember szinte azt hihetné, hogy ennek a közvéleménynek tulok volt a siker, álmai tulzottan beteljesed-

tek, többet kapott, mint amennyit valaha is remélt s a lucullusi lakomán megcsö-mörlött a pazar nagyszerűségek. A nagy jóllakottságban Faust borzadályával fordul el a terített asztaltól s a kéjes kielégültség elhomályosult pillantásaival veszi tudomásul, hogy hitvány kezek ar-cul verik a nemzet bankettjének legjobb szakácsait. Az ünnepi készülődésekben kiélte energiáit s most türi, hogy a Bril-lant-Savarin-eket tányérmosogatók öklöz-zék ki a tűzhely mellől.

Lehet, hogy igaza van annak a regáti politikusnak, aki azt mondta ma négy-szemközt beszélgetésben, jobb volt va-laha a regátinak Erdély nélkül. Mert ak-kor volt valami, ami a célok és pályák nemesebb anyagával itassa át az okirály-ság közéletét.

Ma, amikor minden elérődött, sőt több érődött el annál, amennyi ténylegesen programban volt, tespedlen ásitózik mindenki a beteljesült óhajok ózontalan kánikulájában s fásultan szemléli, mint változik a nemzeti gondolat apostoli egyénisége agyalágyult apaccsá.

Nem talál semmi megütköznivalót ab-ban, hogy a nagy ismerkedési vacsora után botor kezek eloltogatják a lámpá-kat s az ünnepet, melynek méltóságosnak kellene lennie, a sötétség védfala alatt tipornyává fajtják, — de beteg érzékeny-séggel harsog fel hangja, ha mi néha sze-rényen megszólalunk, hogy több világos-ságot s valamivel kevesebb lármát ké-rünk!

Ilyenkor Jorga vezércikkét ír arról, Brassótól—Nagypáradig nemzetellenes aknamunka folyik, de ő a honárulókat megismerteti a börtönök rácsaival.

Itt valakiről azt írták, hogy áruló és rabló. Nem mi írtuk s nem róltunk írták. De a börtön bennünket fenyeget.

Kulturális autonómiát

biztosít Jorga az összes kisebbségek számára — Bécsben

A miniszterelnök nyilatkozata a Neues Wiener Tagblattnak

Bukarest, szeptember 11

A bécsi Neues Wiener Tagblatt inter-vút közöl Jorga miniszterelnöktől, aki több érdekes kijelentést tett Valenii de Muntében a lap munkatársának.

Mindenekelőtt azt az éppen sokat ki-fogásolt felfogását hangoztatta ismételtén a miniszterelnök, hogy a politikában nem lehetnek á-priori, eleve lefektetett vezérelvek s kijelentette, hogy ő nem akar a hivatásos politikusoknak ebbe a hibájába esni.

Áttérve az ország aktuális problé-máira, annak a nézetének adott kifeje-zést a miniszterelnök, hogy Romániának önszegélyező politikát kell folytatnia.

— Nem szabad külföldi kölcsonökre építenünk. Ezekhez csúskis akkor kell folyamodnunk, ha rendeltetésünknel fogva megvan a magukban vett fedezetük. Romániának mindenekelőtt saját erejéből kell segítenie magát.

A kisebbségi problémáról ezuttal így nyilatkozott a miniszterelnök:

— A jelenlegi kormány a legmesszebb-menő kulturális önkormányzatot(!) akarja biztosítani a kisebbségeknek. (Lásd az új színház-rendeletet, amelyből ép-pen ez hiányzik!) A szerk.) Az állam csak annyiban fog ellenőrzést és befo-lyást gyakorolni a kisebbségi iskolákra, amennyiben ezt az állambiztonság, vala-mint a közérkölc és közegészségügy szempontjai megkívánják.

A kormány külpolitikáját illetőleg Jorga kijelentette, hogy ennek magvát az államháztartás védelme képezi, termé-szetesen nem hanyagolva el az érzelmi

kapcsolatokat. Egyébként a kormány külpolitikája a leghatározottabban a gazdasági szükségletekkel számol.

A beszélgetést Jorga ezzel a merengő és szerénykedő mondattal fejezte be:

Az ország jóideje a tőkéjét fogyasztja, — mondotta Snowden takarékos-sági javaslata előterjesztésénél

London, szeptember 11

Snowden kincstári kancellár tegnap dél-után beterjesztette az alsóházban takarékos-sági javaslatát, ame-lyet megszavaztak és elfogadtak. A javaslat benyújtásánál Snow-den nagyszabású be-szédet tartott.

— Életem egyik leg-fájdalmasabb felada-ta előtt állok — mondotta — mert ál-do-zatokat kell kérni az amúgy is súlyosan megerőltelt nemzetől.

Anglia jóideje a tőkéjéből él, azt fo-gyasztja.

Adójövedelmei csökkentek, a nemzeti jövedelem az utolsó két évben husz szá-zalékkal apadt. Sok vállalat a tartalék-tőkéjéből fizeti munkabéreit.

Ezután emelt hangon folytatta:

— Az államháztartás aktivitását, bár-minő áron is, még ma délután újra vissza kell állítani! Első életbevágó te-endő, hogy a munkanélküli alap továb-bi kölcsönfelvételeit megszüntessük. A kiadások növekedésének legnagyobb té-tele ugyanis a munkanélküli segélyezés. Ezt most tiz százalékkal fogjuk csökken-teni, egyben kimondjuk, hogy

legfeljebb huszonhat hétig kaphat va-laki segélyt.

A jövedelemadó kulcsát hat pennyvel emeljük, amiből ezévből még 39 millió jövőre már 80 millió font megtakarítást várunk. A jövedelemadómentesség ér-tékhatárát leszállítjuk, az adókedvezmé-nyeket megszüntetjük, a kétezer fontnál nagyobb jövedelmek különadóját tizszá-zalékkal emeljük. Emeljük a sörfo-gasztási adót, a dohányvámot, a ben-zinadót.

ROSSZ PÁNEURÓPA HELYETT— JÓ KÖZÉPEURÓPA

Hogyan lett elnök Titulescu és miért maradt le Apponyi

Az új elnöki jelszó: „Au travail” —, ami annyit jelent: folytatjuk a beszédeket!

Genf, szeptember 11.

A. B. L. munkatársától.

Most dől el a kérdés: vesztett-e a Népszövetség az előbbi hatalmából, vagy nem? Ha ezen a hideg szeptemberi reggelen csak a külsőségeket nézzük, hogy hogyan siklanak az autók a genfi egyetem parkjában, hogyan özönlenek a delegátusok az Assemblée rideg csarnoka felé, hogyan sürög-forog négyszáz újságíró a végtelen primitív sajtóteremben, ezóval, ha csak előjelekből ítélünk, nuszáj valamit nagyot várnunk, amiből a népek új bizalmat meríthetnek a Hoinaphoz.

A megszokott delegátusok, akik eddig Genfben jöttek, nem mellőzték ezúttal sem a svájci város meglátogatását. Négy új miniszterelnök: a görög, a bulgár, a lett és a luxemburgi — és nem kevesebb, mint 26 külügyminiszter vett részt a tizenkettedik közgyűlés nyitányán. Mégis érezni lehetett, hogy a Népszövetség Berlin jegyében cselekszik, vagyis mialatt Genfben van a világ legtöbb politikusa, Berlinre gondolnak, mert Európa sorsa a pénzügyi válság és nem utolsó sorban a hadiadósságok megoldásától függ.

Ez a hideg szeptember, ami Genfben csábította a világ összes diplomatáit, Berlinben fogja megérlelni a legközelebbi jövő képét.

Ezért van az, hogy mikor a lakkoipós, vidám Briandot látjuk végiglibbenni a politikuskok hajlongó és üdvözlő sorfala között, vagy kezét fogni a sápadt Curtissal, akaratlanul is arra gondolunk, hogy Brüning és Laval hiányzanak. Vajon miért nem repült a háborzongatóan szelid svájci tóparti klímára ez a két fecske, aki annyira szeret repülni? Miért készítik elő sorsdöntő tárgyalásaikat a Nemzetek Szövetsége háta mögött? Ez a kérdés lebegett ötven állam delegátusa, diplomatája, sajtó-attaséja és riportere előtt, midőn a lámpalázás Lerroux, akinek érthetetlen akcentjét a hangerősítő sem tudta élvezhetővé tenni és akinek friss diplomáciai karrierjében eseményt jelent a világparlament üdvözlésének aktusa, felolvasta a megnyitó beszédét.

A földszinti széksorok tömöttén hullámanak. Bizarrul hat a sok szalonruha és zeakett között egy-egy olajos színű delegátus turbánja, vagy egy néger politikus különösen világító ősz feje.

Látni lehet a türelmetlenséget a nem-európai népek kiküldöttjein.

Mióta elfogadta a Nemzetek Szövetsége Briand Páneurópa-tervét, az ázsiaiak lépten-nyomon hangoztatják, hogy az európaiak, ha mindenáron csak Páneurópa kell nekik, hagyjanak bennünket békében. Bár a Páneurópa-eszme egyén alatt feledésbe merült, az ázsiai népek most meg azért manifestálják az elégedetlenségüket, mert

az európaiakat csak az európai válság érdekli közelebbről.

— Mi közünk nekünk ehhez? — kérdik joggal a nemeurópaiak. Hát nekünk nincsenek meg otthon a külön bajaink?

Azért minden a legnagyobb rendben történt. Feszültség csak akkor keletkezett, midőn az Assemblée megválasztotta az elnökét. A harc — ha ennek lehet nevezni — Apponyi és Titulescu között dult... A választás alatt, mialatt minden ország delegátusa az emelvény elé járult, ahol balkezével szavazott, jobbával meg kezét szorított Sir Eric Drummond főtitkárral, peregetek a filmfelvevőgépek. Végül Titulescu került ki győztesen, mert 25 szavazatot kapott 24 ellenében, Apponyira 21 voks jutott, ami szintén mutatja, hogy az ősz magyar államférfinak hány barátja van a különböző országok delegátusai között? Ezek azt szerették volna, hogy a végleges szavazásra készülő Apponyi Albert diplomáciai karrierje azzal fejeződik be, hogy ő elnököl a világparlamentben.

Titulescu megválasztása igen nagy meglepetést keltett, hisz nem szokott két évben egymásután ugyanaz a személy elnökölni a Népszövetségben, első pillanatban a londoni román követ sem akart hinni a fiúnak; de aztán feljött, az elnöki emelvény felé tartott és könnyedén kirázott a mellényzsebéből egy frázisoktól ékes megnyitó-beszédet.

Titulescu, ma is a régi volt: ráthas, mint minden alkalommal, amidőn Genfben jön. Legfeljebb annyit változott, hogy ma a bizalomkriszti hangsúlyozta ki, holott egy évvel ezelőtt még úgy hitt a Nemzetek Szövetségében, mint az „emberi színek” gyűjteményében.

Az ülés után élénken pertraktálják Titulescu elnökségét. Egyik újságíró lelkesen felkiáltott:

— Fontos az, hogy újból enni fogunk Titulescu estélyén! Mit csináltak volna, ha Apponyit választják meg? A szegény Magyarország kiküldöttje csak nem ren-

dezhet ötvenezer frankos diszbankettet?

És lehet, hogy ennek a realitásnak tetsző szempontnak is volt némi szerepe abban, hogy a jó falatokat meg nem vető delegátus urak többsége a galántériájáról ismert londoni román követre adta le a szavazatát.

Titulescu elnöki székfoglalójából kicstánt két mondat:

— Au travail! (Munkáral)

Hát ez hogyan egyeztethető össze az előkelő népszövetségi stílussal? — kérdezhetők. Hogyan kerül a csizma az asz-

Egymásután csapják el Csikban a magyar jegyzőket

És helyükbe pelyhes állu szakavatlan, előképzettségnélküli ifjoncokat tesznek

Csikszereda, szeptember 11.

A jegyzők államosításával kapcsolatban történt új beosztásnak egy csomó jegyző, elsősorban magyar jegyző esett áldozatul. A csikmezei prefektúra négy jegyzőséget megszüntetett, s ezeket a szomszéd községek jegyzőségeihez csatolta. Így Gyergyóban megszűnt a hodosi, a kienfalvi jegyzőség, s a két Békásból egyet csináltak. A csikszögödít megszüntették, Csikszentimrét beolvastották Csikszentkirályba, a csatószei jegyzőséget pedig Csikszentsimonhoz csatolták.

A kinevezéseknél nagyon sokat nyom a latban, hogy a múlt választáson ki milyen eredményt mutatott fel. Balogh Imre csikmadfalvi jegyzőt hat évi működése után, melyben a nemzetiparasztpárti kormány is megerősítette, elcsapták, mert a Jorga-kormány jelöltje érdekében nem fejtett ki elég buzgalmat. Mint véglegesen kinevezett jegyző különben az elbocsátó végzést megtámadja a közigazgatási bíróságnál. Virágh Lőrinc csikdelnei jegyző ellen esküvője napján fogalmazták meg az elbocsátó írást.

És kik az új emberek? Balogh Imre helyébe Sara Eugén került Madéfalvára, férje annak a Sarané tanítónőnek, aki ellen a madéfalvi szülők most tettek feljelentést a tanfelügyelőségen. Sara már

taha? A Népszövetség a halogatások, a félmegoldások intézménye és csakugyan amikor valaki beszéd közben azt mondja: „Munkáral!” — az sem jelentett egyebet, minthogy: Rajta! Elég azó folyt már — beszéljünk tovább! ... Még egy kis képet szeretnék levetíteni.

Briand ugyanaznap délután megjelent a főtitkárságon, ahol a Tanács gyűlt össze. Az örök külügyminiszter, most először az életben ki volt vasalva, fényesítő, csipve. Látszik rajta, hogy meghatózott, mert néhány hónappal ezelőtt, mikor utoljára itt járt, végleg lemondott arról, hogy viszonlathassa a falakat, a melyek között minden zug az ő dicsőségét zengi.

És a delegátusok termében egy mosolygó, sovány emberkét mutatnak be neki.

— Elemér Hantos. — hajol meg szerényen az illető.

És Briand szeme fölragyogott és mosolyogva fordult a magyar professzor felé.

— Nagyon örülök — ismerem és értékelem már a munkásságát...

És ebben a pillanatban benne volt az, hogy Briand lemondott álmáról, a realitás valóság kedvéért.

Páneurópa helyett a középeurópai népek ésszerű és realis együttműködésének kellene megvalósulnia...

SÉDNER IMRE.

Éjjeli látogatás

Irtó: Bibó Lajos

Aki csak kevéssé is ismeri a régi világot, az bizonyára tudja azt is, hogy nem mindig a pandurhadnagyok ügytelenségén és a pandurrok tehetetlenségén múlt a betyársiker. A pusztai nép nagyrésze félt a haramiáktól, másik része „üzleti” összeköttetésben állott velük, ez a körülmény azután erősen megnehezítette a hatóságok munkáját. Nemcsak hajlékot adtak az üldözött betyárak, hanem el is rejtették, ha pedig tehetők, előre figyelmeztették a veszedelmre. Akadtak olyanok is, akik egyenesen szerették a szegénylegényeket, már tudniillik azokat, akiknek nem tapadt a kezükhöz vér és akiket szerelemfűtött, vagy ehhez hasonló más ok kényszerített bujdosásra és betyáréletre. Legenda övezte a legtöbb betyárvezért, s bizony, bizony, még a városkapitányok között is akadtak olyanok, akik, ha csak tehetők, futni engedték a szegénylegényeket, mert fájt nekik, hogy irtóhadjáratot kell folytatniuk a szabad életnek ezek ellen az utolsó alakjai ellen.

A makói határban lakott Beretvásnál. A felesége az asszonyseledecséggel együtt odavolt valahol a lábfejást kuraltatni, a vendéglátó gazda tehát csak férfiakat hívott meg lakomára. A társaság nem nagy volt, de ott ült az asztalfőn Lers is, Ráday egyik legkeményebb embere, s vidám italozás közben éppen a betyárokról beszélgettek, amikor egyszer csak nyílt az ajtó és azon egy pörgekalapu paraszt lépett be. Lers abban a pillanatban a fegyveréhez kapott, magánál tartotta mindig, ott volt most is kitéve elébe az asztalra, a jövővénny azonban csendes, szilárd hangon rá szólt:

— Ne kapkodjon a tekintetes ur, mer az embőreim kin állnak az udvaron. Azátn nem szeretik a lüvöldözést.

Lers szó nélkül visszavált a helyére, Rózsa Sándor pedig, mert ő volt, tiszteletteljesen megemelte a kalapját és jóestét köszöntött a társaságra. Egyszerre elhalt a jókedv, a névnapot ülők halálápadtan, szorongva várták a fejleményeket.

Beretvás mosolygott.

— Na Sándor, ha mán itt vagy, gyere ülj le, így egy pár pohár bort, mert gondolom, mőgszomjaztál.

— Majd csak aztán, — felelt a betyárvezér, — ha visszaadta a tekintetes ur a szavamat.

Csendesen Beretváshoz lépett, nagy degesz bugyilárist húzott elő az inge alól és leolvastott az asztalra Beretvás elé ötszáz forintot. Beretvás neheztelenséggel csóválta a fejét:

— Ejnye, hát nem volt olyan sietős.

— Mára ígértém. Eltöheti a tekintetes ur, nem — vérocs.

Beretvás eltette az ötszáz forintot, majd odafordult Lershez:

— Erre járt a multkorjában Sándor, — mondta a világ legtermészetesebb hangján, — aztán nagyon mőgvót szorulva pénz dolgában. Adtam neki, azt hozta most meg.

Lers nem szólott, sehogyse fért a dolog a fe-

jébe. Nem olyannak ismerte a betyárokat, hogy a kölcsönkért pénzt visszaadják. Nadehát azért volt német az ebatta, hogy ne is érte. Beretvás újból intett a betyárvezérnek, akinek helyet szorítottak az asztalnál. Rózsa Sándor koccsintott a társasággal, aztán elkenve a hajuszt, angyali szelídséggel odaszólt Lersnek:

— Hallom, hogy a tekintetes ur nagyon szereti a táncot.

Lers elsápadt. Hires volt a találékonyságáról, amivel vallatás közben a legkülönbözőbb kizárásokat kieszelte. Az elfogott betyárokat például úgy vallatta, hogy tüzes parázsra állította őket. A betyár vagy vallott, vagy addig kapkodta a lábait és táncolt a parázon, amíg eszméletlenül össze nem esett.

Rózsa Sándor kihúzta a gatyakorcából a karikásostort, aztán az előbbi ártatlansággal megint odaszólt Lersnek:

— Táncoljon már tekintetes ur egy kicsit. Nem kívánom ingyen. Mögfizetők érte.

A két rettenetetlen ember szeme összevilant. Lers látta, el van veszte. Ha ellenkezik, élve nem szabadul innen. Szó nélkül felállott s odaszólt a betyárnak:

— Hogy akarja kend?

— Amelyiket a tekintetes ur legjobban tudja.

Lers le akarta fegyverezni a betyárt és csárdásba kezdett. Rózsa Sándor nézte egy darabig, aztán csak úgy, a fogai közül odavetette:

— Sebősebben, mert így nagyon ámosit.

Odacsordította a karikást Lersnek bokájához. Félórája járt már Lers, izzadt, zihált, hörgött, akkor Rózsa Sándor kikiáltott a tornácra:

— Hé! Gyertök na!

Csöndesen kinyílt az ajtó, belépett rajta az első betyár, aztán a másik, sorban tizenkét hatalmas, szép szál ember. Karikással valamennyi a kezében. Ez volt a zenekar, a tizenkét karikásostor. Újra csattant Rózsa Sándornak

az ostora, aztán az egész zenekar rázendített. Lers járt elborultan, veszett fogcsikorgatással. Amikor már nem birt a dühével tovább, megállott. Egy pillantással felmérte a távolságot, amely a fegyvertől elválasztotta. De az asztal nagyon is messze volt, nem érte el egy ugrással.

Nem is került rá a sor, mert Rózsa Sándor a következő pillanatban felemelkedett a helyéről.

— Megköszönjük a tekintetes urnak, csakugyan nagyon akkurátusan járt.

Az egyik betyár közben kiment s egy összekötözött kezű pandurkaplással tért vissza. Rózsa Sándor odalökte a pandurt Lers elé.

— Itt a fizetség a fáradságáért. Hanem máskor jobban ügyeljenek rá, mer, ha Veszélka kezibe kerül, alighanem lehunyn szömmel kerül vissza a tekintetes urhoz.

Szólt, sorban parolázott, aztán mentek tovább az utjokra.

Hogy ittak-e tovább a névnapozók, arról nem szól a krónika. De harmadnapra Lers elcsapták. Ment a szegényével, meg sem állt Linzig, mert odavolt volt. De azt az éjjelt azt a táncot nem tudta többé elfelejteni. Az eset után másfél évre fölbőlte magát.

Ne borotvapengét

kérjen hanem követelje a

Vezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 3

Ukránok és katalánok

A genfi kisebbségi kongresszuson fölött egy szép, szőke, fiatal asszony, az ukránok kiküldöttje és olyan vádbeszédet mondott a lengyelek ellen, hogy Wilfán, a kongresszus nagyszzerű elnöke, nyitlan volt közbelépni és leinteni. A szép, szőke, fiatal asszonyok, különösen, a szlávok és Keletről származnak, politikai dolgokban kivétel nélkül vadak voltak lenni. Nem tudják lefékezni temperamentumukat, ha egyszer valaminek igazságáról meggyőződtek és valami bűntudatja őket. Az ukrán nő Genfben oly keszen beszélt és szavaiban annyi szent meggyőző volt, hogy a kongresszus delegátusai Wilfán letiltása ellenére becsodának folytatását követelték. Ez a beszéd volt a kongresszus egyik szenzációja. Tudjuk, hogy Wilfán tudós és elméleti ember, társa, a német Schiemans kisebbségi kérdés legjobb elméleti ismerője is és őket nem szeretik, ha összejövetel kifut a diplomáciai önéréklet keretei közül, ami helyes, különben illuzórikussá válna lassu, szivós munkája és handabandázó desperádok nyilatkozatává fajulna. Az ukrán nő vad beszéde mégis megrendített mindenkit. Légeredményében senki sem tudja pontosan, mi történt Keletgaliciában a lengyelek és az ukránok között. Itt egy nyilkosságról hallunk, ott egy szabotázsakcióról, hol bomba robban, hol postakatonkat rabolnak ki, hol lengyel véresek aguldanak át az ukrán falvakon és a vidékre hányják a lakosságát, hol ukrán diákok tüntetnek Lembergben és szétzúzzák az egyetem berendezését. Az ukrán nő leirta honfitársainak szenvedéseit és elmúlt ós óta, a pogromszerű kisebbségűldözéseket, amiken az angol parlament és az európai püspökök interveniója sem segített, sőt a Népszövetség sem, mert nem mert a kérdéshez hozzányúltni, holott feladata lett volna és felajánlották. Kit terhel ezekért a szörnyű dolgokért a felelősség? A lengyeleket? Varsóban azt bizonyítgatják, hogy kénytelenek a legkérelmezhetőbb szigorral fellépni, mert az ukrán terroristák különben demolálnák egész Keletgaliciát. Az ukránok? Ők szabadságot akarnak a nemzetenek vissza a bombák, a revolverek, a gyújtogatások eszközétől, még akkor sem, ha ezer iskolát és millió kisebbségi jogot kapnak. Először őket nem iskolákat és kisebbségi jogot akarnak, hanem szabadságot, államot, önállóságot és egészen más kérdés. Hiába mondják a lengyelek, kérem, az ukránoknak ezt és ezt adjuk, meg lehetnek elégedve, itt nem erről van szó, az ukránok nem érnek semmit és szabadságot akarnak, mert — akár Petőfit idézhetnék — a házi ebnek megoan mindene, mégis rabolják a szép, szőke fiatalasszonyt oly megbeszélgető tüzzel beszélt, ez az okatlan kétségbeesett marcangolás elmuljék a világból. Hiába, Keleten ilyen szabadságértető népek élnek, akiket nem lehet teljesen nyugtató jogmorzsákkal lekegyeztetni. — De nyugaton is ilyenek élnek, éppen a kisebbségi konferencia mutatta meg, amelyen a második szenzációt és ünneplést a felszabadult katalánok megjelenése jelentette. A katalánokról nagyjelen még sokan kétségbeesettek, hogy léteznek. Ma erős, hatalmas nép kormányozza és miniszterekkel. Macia ezremennyel és miniszterekkel. A párisi Domeban egy évvel ezelőtt a párisi Domeban a festők még bolondnak tartották és ki-figurálták, ma hatalmasabb ur, mint Belgium miniszterelnöke és millió városokban kommandál a mosolyogva olvassa a párisi festők kérvényeit, hajdani gunyolót, akik most könyöradományokat kér-

nek tőle. Egyszóval ezek a katalánok mindenáron szabadságot kívántak, holott gazdag és hihetetlen jólétben élő nép volt, amelyre a szegény délspanyolok irigykodva néztek. A gazdasági jólét és az európai kiegyensúlyozottság nem hibázott náluk. Mégis... Az ukránok és a katalánok között a közös törekvésük ellenére nagy különbség van, nemcsak az, hogy „az egyiknek sikerül, a másiknak nem”, mint a pesti sláger mondja, hanem az is, amilyen különbség egyáltalán a szertelen Kelet és a mérsékelt Nyugat között van. Európa legnyugatibb és legkeletibb kisebbségét ünnepelte a kongresszus, a nyugati bölcs mérsékletével elérte célját, miként Nyugathoz illik, a

Minden hajmosás után haját se-lyemlággyá teszi

ELIDA SHAMPOO

keleti még szenved a többségi népével együtt egy szerencsétlen kusza helyzet áldozata, — de a Pyreneusoktól a Kaspi-tengerig egyazon probléma és tökéletlenség nyugtalanítja az embereket és rázza a földeket.

ERDÉLY SORSADTA FÖLÉNYÉT AKARJÁK LETÖRNI

Regáti bizalmatlanság áll szemben az erdélyi bizalommal

Bukarest, szeptember 11

Erdélyben eddig csak a hivatásbelileg közvetlenül érintett ügyvédi kart izgatata fel és indította heves tiltakozásra Hamangiu igazságügyi miniszternek a törvénykezes egységesítéséről szóló tervezete, amellyel most egy csapásra ki akarja terjeszteni az ó-királyság ugyan-csak visszamarad törvénykönyveinek az érvényességét a már sokkal fejlettebb jogélettel élő csatolt területekre. Pedig az igazságügyi kormányzatnak ez a konok szándéka közérdeklő Erdély minden egyes polgárát, hiszen a leg-egyszerűbb ember számára sem közömbös, hogy ugyszólván mindennapos ügyleteit vitás esetben milyen szellemű és

A fürge nőfront

Az első nagyobb társadalmi szervezet, amely az ügyvédi kar egyre általánosabb tiltakozására csatlakozott, külön-különképpen a román nő-egyletek országos szövetsége, amely — mint arról tegnapi számunkban beszámoltunk — a speciális nő-érdekek szempontjából sem kér az igazságügyminiszter egységesítési tervezetéből. A nő-szövetség erdélyi zöme — lám, lám! — alaposan tanulmányozta a problémát, elvégezte a szükséges összehasonlításokat s rájött, hogy a regáti törvényeknek a csatolt területekre való minden további nélkül rákényszerítése visszavetné őket, mert amíg az ó-királysági törvények a férjes nőt is kiskoruként kezelik, az „elnyomó”, egyébként azonban szintén nem a legnyakelűbb magyar törvények mindenképpen kedvezőbbek, a gyöngye nem számára is. Felemelték hát szavukat s követelik, hogy ha már az igazságügyminiszter mindenáron más törvényekkel kívánja megajándékozni a nőket, — új, szintetizált törvénykönyvekkel többet és ne kevesebbet adjon, mint amennyi az erdélyi nőknek a magyar törvények révén már is megvan.

Nem érdekes, sőt szinte furcsa, hogy az elsősorban illetékes ügyvédi kamarák után a társadalmi érdekképviseletek közül a legfiúgóbban a nők reagálnak Hamangiu jogfosztást jelentő tervezete ellen? Hol maradtak eddig az erdélyi gazdasági érdekképviseletek, a gazdák, iparosok, kereskedők, sőt az egész közélet, amelyet végeredményben nem kevésbé érintene a regáti törvények áterőszakolása, mint különlegesen a nőket? Valósággal csodálatos, hogy amikor minden valamirevaló egyesületnek van ügyésze, jogtanácsosa, a különböző erdélyi testületek mindeddig még nem ébredtek kellőleg tudatára azoknak a csaknem beláthatatlanul káros és veszélyes hatásoknak, amelyeket a Hamangiu-féle egységesítés jelentetne.

felfogásu törvények szerint itélik meg. Azoknak a törvényeknek, amelyeknek a szellemében nevelkedtünk, de amelyeknek jogszabályai valósággal belénk idegződtek, vérünkbe mentek át, akár a legemlékező erkölcsi és morális normák, mint például az, hogy köszönünk egymásnak, vagy hogy adót szavunkhoz minden igyekezetünkkel tartjuk meg, egyszerűen más szabályokhoz, más jog-gyakorlathoz s hozzá még nyilván alacsonyabbrendűekhez igazodnunk, mint amelyek szerint egész eddigi életünket éltük, a lehető legkínosabb dolgok s egyértelmű lelki egyensúlyunk, jogi biztonságérzetünk felborulásával, amelyből rengeteg baj, kár és kellemetlenség hárulhat ráink.

Alig akadt jogász eddig, aki nekilátott volna, hogy kimutassa az ó-királysági törvények kiterjesztésének a gyakorlati, mindenki számára érthető és meggyőzően világos hátrányosságát. Pedig távolról sem elég azt állítani, hogy az Erdélyben még érvényben levő magyar törvények jobbakként előrehaladottabb szelleműek, mint a regátiak. Ez általánosság, az általánosságok pedig gyenge érvek.

A LÉNYEGBELI KÜLÖNSÉGEK

A regái és erdélyi törvények gyakorlati összehasonlítása és szembeállításuk tekintetében eddig az a jellemzős bizonyult a leghatásosabbnak, amely szerint a régi magyar törvények azért emelkedettebb szelleműek, mert inkább építenek a bizalomra, mint az ó-királyság kezdetlegesebb törvényei. A regáti törvényeket messzemenő bizalmatlanság hatja át,

Soviniszták törekvés rejtőzik az egységesítési terv mögött

Ezt a gyakorlati és a kis ember szempontjából különösen nagyfontosságú összehasonlítást és szembeállításat teljes részletességgel el kellene végeznie az erdélyi ügyvédi karnak, az erdélyi jogász-elitnek ahhoz, hogy a Hamangiu-féle erőszakos egységesítési terv ellen maga mögé tömörítse az egész erdélyi közvéleményt és a néptömegeket. Csak így jöhet mindenki tisztába azzal, mit jelentene a jelenlegi erdélyi törvényeknek a regátiakkal való kiszorítása. Hogy valóban visszasüllyedéssel volna egyértelműen egy olyan fokra, amelyet az erdélyi népek jogélete már régen meghaladott, hogy az emberséges bizalom hosszú időn át kifejlődött jóhiszeműsége helyett a bizalmatlanságot, az irás-imádatot tenné ismét urrá.

Az ilyen szemléltető elemzés után mindenkinek rá kell eszmélnie arra,

amely mintegy tükröződése a még nem eléggé kialakult és megszilárdult jogviszonyoknak, a jogi köztudat fogyatékos-ságának.

A regáti törvény csak 150 lejnyi peres értékig veszi tekintetbe például a tanubizonyítást, azontul feltétlenül írást követel. Az erdélyi törvények bizalmgerjesztő szóbeli szerződés-lehetőségeitől és a tanubizonyosság széleskörű értékelésétől az ó-királysági törvények ridegen elzárkóznak. Az egyszerű földmivestől kezdve mindenkinek írásba kell foglalnia, vagy foglaltatnia minden 150 lej értékű meghaladó ügyletét, ha jogbizonyosságot óhajtat. Hiába a tanuk egész csapata, ha nincs írás a leggyakoribb és legtermészetesebb csere-ügyletekről is. Szóbeli végrendeletet sem ismer az ó-királysági törvény, amint-hogy nem ismeri a közjegyzői intézményt sem, amelyet az egységesítés teljesen eltörölné. Mi öb, a végrendeleteknek csak akkor van teljes jogerejük, ha a végrendeletet sajátkezűleg írta meg. Mennyivel inkább számol a gyakorlati élettel a magyar törvény, amely még az olyan nagyfontosságú vagyoni jogi aktusnál is, mint a testálás, beéri a tanubizonyossággal. S nem követel az egyszerű parasztól is mindenre írást.

Ugyanígy nem bíznak a regáti törvények az üzleti könyvekben sem, amelyek pedig a magyar törvények szerint legalább fél-bizonyítékokul szolgálnak. A kereskedelem is mindenről szakszerű írás szükséges az üzlet-kötések biztonságához. Általában a magyar kereskedelmi törvények minden vonatkozásban megkönnyítik a kölcsönös bizalom alapuló hitel-életet, amely nélkül egészen kereskedelem tényleg el sem képzelhető.

hogy az egységesítés hirtelen és egyszerre elkesztőn makacs erőszakolása mögött egyedül sovén törekvések húzódnak meg, amelyek le akarják törni Erdély sorsadta fölénységét ebben a vonatkozásban is.

Mással ugyanis nem lehet magyarázni azt a sietséget, amellyel az igazságügyminiszter és a kormány ezt a retrográd bizonyult szándékát végre akarja hajtani és nem akarja bevárni, amíg a törvények magasabb és modernebb szintézisben való egységesítésére hivatott törvényalkotó tanács befejezi ezirányú munkáját. Már pedig csak egészen új és a kor szellemének és a jelenlegi erdélyi törvényeknél is tökéletesebben megfelelő törvény-egységesítés szolgálhatja az ország egyetemes és jól felfogott érdekeit.

(K. S.)

Telefon. 518.

„Modern Mozcó”

BRASSÓ.

Ma, pénteken utoljára, éneklő, beszélőfilm

Bajtársak a nyugati fronton

Előjáték: Micki Maus
WESTERN BESZÉLŐGÉP.

Következő német filmoperett

Nur am Rhein

Igo Sym és Miss Ausztria.

Szombaton d. u. 3-5-ig
10-15-20 lejes helyárral, utoljára

„GROCK”

Közös választási blokkba tömörültek a jugoszláviai ellenzéki pártok

A nap eseménye az összes jugoszláv ellenzéki pártok választási blokkjának megalakulása. Valamennyi szerb, horvát és szlovén párt vezetői elhatározták, hogy a választásokon közösen lépnek fel. A lakossághoz felhívást intéztek, jelezve,

hogy milyen magatartást tanúsítsanak a választásoknál.

A paktumhoz csak a jugoszláviai németek nem csatlakoztak, akik az állam új berendezésében jóformán teljesen semlegesen viselkednek.

Vallatom Kun Andort a feketeszesekek rémét,

aki kijelenti, hogy sok pénzt keresett, de nem mint inspektor, hanem mint a feketések barátja

Bukarest és Kolozsvár között állandó telefonszolgálat és tökéletesen kiépített kémszervezete volt Kun Andornak, hogy a rajtaütésekről idejében értesíthesse a gyárakat

TÖMEGTRAGÉDIA LETT A NEMRÉG MÉG VIRÁGZÓ FEKETESZESZBŐL

Bukarest, szeptember 11.

Ha Amerikában élne, világhírű volna. Filmgyárak, varieték, cirkusok vetekednének érte. Sok pénzt keresne, rengeteg pénzt. Mert az amerikaiak szívesen megtapsolnak mindent, ami rendkívüli, ami szenzációs.

De hát mások az izlések ott és mások itt. Ott Al Capone, itt Kun Andor. Ebben benne is van a két világ közötti különbség.

Nyolcvanhét napi vizsgálati fogság után most újra szabad. Itt van Bukarestben, ahonnan a karrierje elindult, ahová a bukása után tért vissza. Az előkelő Grand-hotelben lakik, pedig, amint mondja, ha valahonnan nem kap sürgősen pénzt, nem tudja, hogy miből fog ma ebédelni...

AHOGYAN KUN ANDOR
KARRIERJE ELINDULT

Reggel hét órakor kopogok be hozzá, mert korán megy el hazulról. Már készen is van az öltözködéssel, csak a reggelijét várja, melyet a szobájában szervíroznak.

Nem érdekes, de szimpatikus egyéniség. Fialat, jóvágású, a legújabb divat szerint öltözködik. Nem csodálom, hogy a bárnők rajongtak érte, különösen — amíg pénze volt.

Gyorsan felveszem a személyi adatait: 33 éves, Szamosujváron született, kereskedelmi érettségije van, foglalkozása szeszkereskedő

Az első inspekciós körut

— Mi volt a programja? Hogy akarta letörni a feketeszest?

— Szigorú, hozzáértő ellenőrzéssel. Az volt a tervem, hogy pontosan akkor ütök rajta néhány gyáron, amikor a termelés folyik és így példát statuálva, megfélemlitem a többi gyárakat is.

— Ezt komolyan akarta?

— A legkomolyabban. Akkor még nagyon haragudtam a szeszgyárosokra.

— És most?

— Erről majd később...

— Hol kezdte meg működését, mint szeszinspektor?

— Erdélyben, mert annak viszonyait ismerem legjobban. Első utam a Torda melletti Gerend községbe vezetett, ahol éppen akkor toppantam be az ottani szeszgyárba, amikor a mérő-óra elől tolvajcsővel elvezették a szeszt. Egy csendőrt a gyár kapuja elé állítottam, hogy senkit ki ne eresszen, én bementem az irodába, hogy felvegyem a jegyzőkönyvet.

Mire a jegyzőkönyv elkészült, eltűnt a gyárból a tolvajcső, a corpus delicti...

Kis szünet, folytatja:

— Nagyon dühös voltam, hogy így bolondá tettek már az első rajtaütésemkor és azonnal Bukarestbe utaztam, ahol felhatalmazást kértem arra, hogy az ellenőrzésekhez más megyékből vehessem igénybe a csendőrséget. — Bukarestben azonban hatásköri kérdést csináltak a dologból, mire a megbízatásom hetedik napján lemondtam szeszinspektori állásomról.

...ZSAROLT? ...NEM ZSAROLTAM!

Most egyenesen a mellémek feszítem a kérdést:

és gyümölcspárlat-termelő, apja a volt osztrák-magyar Monarchia egyik legnagyobb pálinkafőzője volt. A szakmát gyerekkora óta ismeri.

— Mondja el, hogyan lett szeszinspektor?

— Gyakran volt dolgom a pénzügyminisztériumban. Egy alkalommal, ez még 1929-ben történt, felvette valaki, hogy, — mint a szakmában jártas, — nem vállalnék-e szeszinspektori állást? Kijelentettem, hogy igen, de ezt bizonyos feltételekhez kötöttem. Akkor nem lett a dologból semmi. Később, 1930. szeptemberében, ismét bentjártam a minisztériumban, adóhaladékokért. Pompiliu Joaimescu, akkori államtitkár, megkérdezte tőlem, hogy miért nem tudom kifizetni szeszadótartozásomat? Megmondtam, hogy azért, mert nem bírom a versenyt a feketeszesekekkel.

Ebből a beszélgetésből tudta meg az államtitkár, hogy tulajdonképpen mi folyik az országban a szeszszel.

Az államtitkár megkérdezte, hogyan gondolom, mi volna a módja annak, hogy a feketéseket letörjék? Elmondtam, hogy egyezben már szó volt arról, hogy a minisztérium ki nevez szeszinspektornak, mire Joaimescu államtitkár megkérdezte, hogy most vállalnám-e?... Aznap már meg is kaptam a ki nevezési okiratot.

— Zsarolt?

Határozott gesztussal válaszol:

— Nem!

— Hogyan került hát gyanuba?

— Ugy, hogy a feketéseknek érdekük volt engem dezavualni. Aláírásokat gyűjtöttek ellenem, megbízhatatlannak bélyegezték, sőt — egy beadványban, amelyet a pénzügyminisztériumhoz intéztek, bolseviknek is neveztek. (Egy teatrális pózzal)... Engem! Aki 1918-ban Odesszában szembe szálltam a kommunistákkal, hogy az ottani románság érdekeit megvédjem!

— Mivel magyarázza azt, hogy három hónapig tartották vizsgálati fogságban?

— Azzal, hogy úgy összegabalyították az egész ügyet, hogy a végén a vizsgálóbíró sem tudta, mint bogozza ki a valót a valótlanágból.

— Amikor letartóztatták, azt mondta: „Ha én egyszer elkezdek beszélni, annyian fognak ide, — mármint a fogházba, — kerülni, hogy nem lesz elég cella számukra!”

— Ilyet én nem mondtam!... Tagadom!

Menjünk tovább:

— Tudja, kik azok az állami tisztviselők és hatósági közegek, akik a feketések zsoldjában állottak?

— Talán ismerek néhányat közülük...

— A felsőbb körökben is?

— Ott nem. Általában az a véleményem, hogy a minisztérium maga tehetetlen volt a feketésekkel szemben, nem pedig elnéző. Ha egy visszaélésről szóló jegyzőkönyv érkezett be a minisztériumhoz, az már eleve úgy volt megfogalmazva, hogy ne lehessen szigorúan eljárni. Ismerek olyan pénzügyigazgatót, aki nagy összegeket kapott a feketésektől, de

azért, ha rajta csípte volna valamelyiket, eljárat volna ellene. Csak hogy nem csípte rajta! Ugyanis

a pénzt nem azért kapta, hogy eltussolja a dolgot, hanem azért, hogy ha kimegy a gyárba, ellenőrizni, előzőleg értesítse arról a gyárat.

A pénzügyigazgató rendszerint betelefonált a gyárnak, hogy küldjön érte autót, mert kimegy a gyárba ellenőrizni...

KUN ANDOR KÉMSZERVEZETTEL
DOLGOZOTT

Itt a beszélgetés rövid időre megszakad. — Távirati pénzküldeménye érkezett. Négyezer lej. A kézbesítőnek 50 lej borraalót ad. Nyilván afeletti örömben, hogy lesz ma miből ebédelnie. Kun Andort nem kell féltetni.

Erről jut eszembe:

— Öszintén: keresett a feketeszesezen?

— Sokat. De nem, mint inspektor. Ugyanis, miután az ellenőrzéssel kudarcot vallottam, átpártoltam a feketésekhez. Ugy, ahogy mondom: átpártoltam! Bukarest és Kolozsvár között állandó telefonszolgálatot tartottam fenn, ezenkívül egész kémszervezetet építettem ki magamnak.

Mindig pontosan tájékozva voltam, ha Bukarestből, vagy máshonnan valami inspektort küldtek ki, hogy rajta üssön valamelyik gyáron.

Ilyenkor én nyomban figyelmeztetést küldtem az illető gyárnak. Mindezt persze nem csináltam ingyen. Nyugodtan bevallhatom most már, mert a dolognak nem lehetnek törvényes következményei, minthogy erre nincsen megfelelő paragrafus a büntetőtörvénykönyvben...

— Mivel foglalkozik most és miből él?

— Kijárásokkal foglalkozom és részben ebből is élek. Azért részben, mert egy kis pénzem azért még maradt... A kijárás szótól nem kell megijedni, — mondja granszenyőri mosollyal, — ez nem afféle link dolog, hanem komoly üzlet. Egy külföldi társaságnak akarok az egyik minisztériumtól valamilyen koncessziót szerezni. Ha sikerül, megint minden rendbejön...

— Mi a véleménye a feketeszeszről általában?

A véredek és a nyulak, mint hasonlat

— Mit gondol, van még fekete?

Kérdésre kérdéssel válaszol:

— Hát itt volnék én akkor?... Lehet, hogy itt-ott akad még egy elkésett fecske, de ezek nem számítanak. A kormány úgy hajszolja őket, mint a véreb a nyulakat. Törvénytelen ez az elkésett hajsz. Én ismerem a szesz törvényt és tudom, hogy mit lehet és mit szabad. A szesz törvény kizárólag az „inflagranti” — „tettenérés” esetére állapít meg szankciókat. Tettenérés pedig még egyetlen egy sem volt.

A kormány az a célja, hogy a szeszgyárakat ilyen eszközökkel szerezze meg a készülő szeszmonopólium számára,

mert, — egyrészt így olcsóbban jut a kisajátítandó gyárakhoz, másrészt viszont nincsen is pénze, hogy a gyárakat megvásárolja... Eleget mond ma egy névtelen feljelentés, hogy az eljárás és a letartóztatási processzus meginduljon.

— Mondjon példákat!

— Ime, egy eset a sok közül: Grün Menyhért szeszgyáros, Szamosujvár. Valaki feljelentette, hogy feketeszest gyárt. Lehet. De

HA LEDÖRZSÖLI
MAGÁT VELE. A
CARMOL
FELFRISZITI · MEGEDZI
IZMAIT ÉS IDEGEIT

— Csak azt sajnálom, hogy nem szegődtem egy évvel előbb a feketésekhez. Ma legalább 500 millió vagyonom volna. Későn jutott az eszembe. Kár... A feketésekről az a véleményem, hogy marhák voltak. Egyiknek sincs már egy részgarasa sem. Mindegyik tele van adósságokkal, akinek pedig még van valamije, annak sincsen, mert elveszik tőle az utolsó rézgombot is. Ezért mondom, hogy marhák!

Kis szünet, folytatja:

— Mert kérem szépen: üzlet volt a fekete, még pedig nagy üzlet! Amíg minden simán ment, halmozódtak is a milliócskák, a legkisebb gyárban is. De aztán kezdtek az emberek ráébredni, hogy itt üzlet van.

Aki csak kinyitotta a száját, pénzt kapott a feketésektől, hogy hallgasson.

A legkisebb gyári munkástól kezdve a tisztviselőn keresztül, át a hatóságokon, mindenkinek fizetni kellett, először keveset, aztán mindig többet és többet. A feketeszesz fizetett és hallgatott, mert nem volt szíve ahhoz, hogy idejében elvonuljon a keresetével, amikor még könnyen lehetett, — amikor pedig már szeretett volna, — késő volt és usznia kellett az árral, amíg az ár el nem nyelte...

— Nem fogja elhinni, — mondja tovább, — ismerem letartóztatott feketéseket, akik kölcsönpénzből fizetik a fiskálisokat, kölcsönpénzből kosztolnak, a családjuk pedig könyöradományokból tartja fent magát. Nem egy ilyen feketésnek adtam már azóta, hogy kiszabadultam, tehát tapasztalatból beszélek. Szegény ördög az ár mind. Azért mondom, hogy ostobák voltak.

nem csípték rajta. Amikor hire ment, hogy Grün feljelentették, egyetlen nap több, mint tíz zsaroló kereste fel azzal, hogy ha nem fizet hallgatási díjat, ok is bizonyítani fogják, hogy feketét gyártott. Nem győzte kidobálni őket. Amikor aztán a hatóság lefoglalta a gyárat, megörült.

*

A kissé hosszuranyult, de új részletekben elég gazdag beszélgetés végéhez érkeztünk. Kun Andort az idő sürgeti, dolga van. Nem lusta. Kihasztnálja az időt. Reggel nyolctól késő éjféltáig utban van. Talán egy új Kun-ügyet készít el. Nem lehet tudni...

Futólag még megkérdezem tőle, hogy érezte magát a fogházban? Köszöni, jól. Egész nap olvasott és vendégeket fogadott. Barátai a nehéz időkben nem hagyták cserben. Jó neki, hogy ilyen barátai vannak!... A sajtóra nagyon haragszik. Azt mondja, hogy a sajtónak köszönheti azt a három hónapot, amelyet a fogházban töltött. Lehet. De egy kicsit talán mégis megérdemelte...

Pogány Marcell

Fényképészek és fotoamatőrök figyelmébe!

Használják a

SOCIÉTÉ LUMIÈRE, PÁRIS-LYON
cég utolérhetetlen gyártmányait:

**Lemezek,
filmek,
levelezőlapok
stb. stb.**

Vizsonteladók kerestetnek az ország minden városában.

VEZÉRKÉPVISELET:

ARTHUR RYSER Utóda

BUKAREST, I.
Calea Moșilor 95.

Szombaton érkezik Gandhi Londonba

Oriási néptömeg készül a hindu apostól fogadására

London, szeptember 11.

Gandhi, aki egy francia hajón már utban Anglia felé, szombaton érkezik Londonba. Amikor a hajón értesült, hogy a londoni hatóságok milyen szigorú biztonsági rendszabályokat foganatosítottak őrizetére, kijelentette, hogy erre nem tart igényt, mert ha a kommunisták vagy az

anarchisták merényletet akarnak ellene elkövetni, készen áll életével. Az angol kormány ezernegyszáz jegyet bocsátott ki Gandhi fogadtatására, bizonyosra vehető azonban, hogy többszázerezen akarják majd végignézni az indiai apostol uszónadrágos bevonulását a szigetországba.

Rádió műsor

VASARNAP, SZEPTEMBER 13.

BUKAREST. 11.30: Gyermekelőadás. 11.45: Bibliaolvasás. 12: Zenekari hangverseny. 13: Gramofon. 13.50: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 20: Rádiógyetem. 20.20: Gramofon. 21: Böregér, operette. — BUDAPEST. 9: Hírek, szépségápolás. 10: Kath. istentisztelet. 11.15: Ev. istentisztelet. Utána: A m. kir. opera zenekarának hangversenye. 14: Gramofon-hangverseny. 15: Gyermekelőadás. 15.50: Gazdasági előadás. 16.15: Az első gyalogezred zenekarának hangversenye. 17.15: Radics cigányzenekara. 18.15: Fejes szalónzenekara. 19.30: Christian Holt-Hausen: Régi dán táncok. 20.30: Puccini-hangverseny. Utána: Rigó Jancsi zenekara.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 14.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.50: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 19.10: Rádiózenekar. 20: Rádiógyetem. 20.20: Gramofon. 21: Kamarazene. Mozart quintett. 21.30: Előadás. 21.45: Christian: Kabarédalok. 22.15: Kamarazene. Rachmaninoff: Szónata. — BUDAPEST. 9.15: A m. kir. rendőrség zenekarának hangversenye. 11.15: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: Rádiókvartett. 17: Bossányi előadása. 17.30: Hangverseny. 18.30: Német nyelvtanítás. 19: Rádióamatőrpósta. 19.45: Kiss cigányzenekara. 20.40: Vigjáték. Utána: Gramofon-hangverseny.

KEDD, SZEPTEMBER 15.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.50: Gramofon. 18: Román zene. 20: Rádiógyetem. 20.30: Gramofon. 21: Rádióhangverseny. 21.30: Előadás. 21.45: Ének. 22.15: Rádiózenekar. 22.45: Hírek. — BUDAPEST. 9.15: A 2. gyalogezred zenekarának hangversenye. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: Stepat balalajka zenekarának hangversenye. 16: Ifjúsági előadás. 17: Novella. 17.30: Csóka zenekarának hangversenye. 18.30: Francia nyelvlecke. 19: Szalónzenekar. 20: A kölni műsor (szimfonikus műsor) közvetítése. 21.30: Laurisin Irén és Imre hangversenye. Utána: Bura cigányzenekara.

SZERDA, SZEPTEMBER 16.

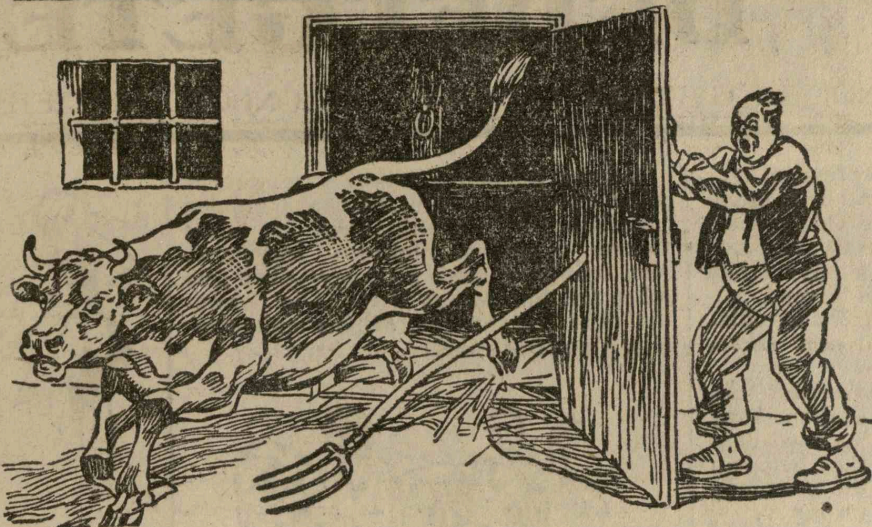
BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19.10: Rádiózenekar. 20: Rádiógyetem. 20.20: Gramofon. 21: Zongorajáték. 21.30: Előadás. 21.45: Zenei szkeccs. 22.15: Hegedűszó. — BUDAPEST. 9.15: Weidinger szalónzenekara. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. Wakotschné (ének). Kádár Klára hegedű. 15.30: Morse kurzus. 16: Tárcák. 17: Csevegés a divatról. 17.30: Berend szalónzenekara. 18.30: Olasz nyelvlecke. 19: Magyar cigányzenekara. 20: Dr. Tóth I. előadása. 20.30: Mocsányi és Lakos zenehumoristák előadása. 21.45: A magyar zene a külföldi művészek műveiben. Siklós Albert előadása a rádiókvartett kíséretében. Utána: Az első gyalogezred zenekarának hangversenye.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 17.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.50: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19.10: Könnyű és román zene. 20: Rádiógyetem. 20.20: Gramofon. 21: Jugoszláv est. — BUDAPEST. 9.15: A budapesti koncertzenekar. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 16: Mocsányi előadása. 17: Gazdasági előadás. 17.30: Szervanszky quartett. 18.30: Angol nyelvlecke. 19: Magyar népdalokat énekel Kőszegyné és Andor László. 20.30: Közvetítés Genfből, Beethoven Fidelioja. Karmester Weingartner Félix. Utána: Horváth Gy. cigányzenekara és Fejes szalónzenekara. Énekel Kalmár Pál.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 18.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.50: Gramofon. 18: Katonai hangverseny. 19.10: Katonai hangverseny. 20: Rádiógyetem. 20.20: Gramofon. 21: Trisztán és Izolda operette. — BUDAPEST. 9.15: Hangverseny Németh Anna (ének), Bisztriczky (hegedű), Szigethy S. (ének) közreműködésével. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: Horváth cigányzenekara. 16: Gyermekelőadás. 17: Novellák. 17.20: Magyar népdalok. 18: Gyorsírási tanfolyam. 18.30: Közvetítés a m. kir. rendőrség kaszárnyájából. 20.15: Lőversenyjelentések. 20.20: Rádiószínpad. Copperfield Dávid. Utána: Kurina Simi cigányzenekara.

A földműves be akarta tenni az istállóajtót, de a tehén addigra már kint volt.

Ez a kis kellemetlenség bizonyára nem esik meg vele, ha az istállóajtót idejében beteszi.

Nagyon sok függ attól, hogy valamit kellő időben vagy későn teszünk-e meg. Ez utóbbi csaknem mindig súlyosan megbosszulja magát. Önnek is idejében kell traktorát helyesen kennei; ne csak akkor térjen át Mobiloil használatára, amikor a gyakori üzembavarokat már megelégtelte és a legnagyobb tűzbiztonság mellett végre egyszer a legmagasabb teljesítőképességet akarja elérni.

Helyes kenést, tehát az ajánlási tábla szerint választott Gargoyle Mobiloil-t al-

kalmazni ugyan sohasem késő; ha azonban azt a traktor első üzemnapijától kezdve következetesen keresztülviszik, akkor egyenesen csodát művel.

Mobiloil

VACUUM OIL COMPANY S.A.d.R.

Itt a nagy egyenlőség! Éneznak az összes állami tisztviselők

34 állami tanító felesége a pénzügyigazgató előtt

Tanítónék kara: Négy hónapja nem kaplunk fizetést!

A pénzügyigazgató: Magukhoz semmi közöm!

Temesvár, szeptember 11
Temesvár sem volt kivétel és a tisztviselők itt is rendetlenül kapják fizetésüket. Ez alól csak a pénzügyi tisztviselők képeztek kivételt, akik minden hónap első napján pontosan felvették a fizetésüket. Azt tartja a régi közmondás, hogy nyomtató ökörnek nem kötik be a száját és eddig sem a pénzügyminiszternek, sem pedig a Banca Nationalának nem volt ellene kifogása, ha a pénzügyigazgatóság tisztviselői, akik a sok millió lejt állandóan beszedik a szegény adófizetőktől, elsősorban magukra gondoltak és a befolyt pénzből levonták a maguk fizetését.

Azonban a helyzet rosszabbodott. Az adófizetés csődöt mondott. A Banca Nationala és Bukarest továbbra is szorítja a pénzügyigazgatóságot, hogy az előírt összegeket ezentul is változatlanul szolgáltassa be. És így történt, hogy szeptember elsején a pénzügyigazgatóság nem rendelkezett annyi pénzzel, hogy legalább saját tisztviselőit kifizethesse volna. Sőt ma már szeptember 10-ike van a pénzügyi tisztviselők még mindig nem kaptak fizetést. Most már aztán nincsen különbség az állami szolgálat különböző kategóriáinak tisztviselői között. Egyformán nem kapnak fizetést.

lői között. Egyformán nem kapnak fizetést.

Legrosszabbul állanak a tanárok és a tanítók. Ezek már második hónapi fizetésüket várják hiába. A tanítást szeptember elsején minden ellentmondás nélkül meg kellett kezdeniük, azonban senki nem kérdezte őket, miből élnek. A vidéki tanítók még rosszabbul állanak. Ezek július, sőt egyes községekben június óta nem kaptak fizetést. Augusztusban ezek a környékbeli tanítók hol gyalog, hol biciklin, hol piacra jövő parasztok szekereire felkerekedve majdnem naponta jöttek be Temesvárra és elmentek a pénzügyigazgatóhoz érdeklődni, lesz-e már fizetés? Mikor aztán eljött augusztus 31-ike, Dumitrescu pénzügyigazgató kijelentette előttük:

— Okosan cselekedte Jorga, amikor elrendelte, hogy szeptember 1-én meg kell kezdeni a tanítást. Így maguk nem mozdulhatnak ki a faluból és nem járnak többet a nyakamra.

És kárörvendő mosolygással intett bucsut az üres zsebbel távozó falusi tanítóknak.

A tanítók hazamentek és elkeseredetten tanítani kezdtek. Akárhánynak van azonban városban tanuló diákia, akinek tandíját csak úgy tudta előteremteni, hogy eladta tehénét, ökrét, lovát. A tanítók szeptember kezdete óta valóban nem tudnak bejönni a városba a fizetésüket sürgetni. Azonban mintha összebeszélt volna: ma harmincegy vidéki tanító küldte be a feleségét a pénzügyigazgatósághoz a három-négy havi fizetést sürgetni. Amikor az asszonyhad Dumitrescu pénzügyigazgató elé járult és az szavukból megértette, miről van szó, mérgesen rájuk förmedt:

— Magukhoz semmi közöm. Maguk nem tanítók és nem állanak az állam szolgálatában. Maguknak nem jár fizetés

és azért ne merjenek még egyszer elem kerülni és fizetésüket sürgetni.

És a vidéki tanítók feleségei némán, szótlanul távoztak. Még köszönni is elfeledtek zürzavarukban. Vagy tán szándékosan nem köszöntek? Nem volna csoda. Sápadtan, szomorúan, könnyezve távoztak. Volt olyan, aki görcsösen zokogott. Volt olyan, aki elájult.

A falusi tanító és a városi tanító között most már semmi különbség nincsen. A falusi tanító is és a városi is egyképpen várja a fizetését. A városi tanító lakást sem tud fizetni, tartozik a hentesnek, a fűszeresnek, a péknek, a suszternek, és mindenkinek, akitől hitelt vett igénybe. Szóval: ugyanolyan viszonyok között él, mint falusi kollégájá, akinek szintén nem hitelez már senki.

Vannak azonban Temesvárott boldog tanítók is. Az egyik iskola tanítói például minden hónap elsején pontosan megkapják a fizetésüket. Pedig ez is állami iskola. Igaz, hogy itt sem a pénzügyigazgatóságtól kapják a pénzt. Van egy kollégájuk, akinek öt millió lej vagyona van. Ez előlegezi minden hónapban a fizetéseket, amelyeket aztán visszatérítenek neki, ha majd megkapják járandóságait.

Már évek óta gyakorolja kartársaival szemben ez a tanító ezt a baráti jótékonyságot és még kamatot sem számít a pénze után. Jó lenne, ha a kormány ugy oldaná meg a tanítók és tanárok fizetésének kérdését, hogy minden iskolához egy-egy milliomos tanítót nevezne ki.

Ifjabb Kubán Endre.

— DICSŐSZENTMARTONI ZASZLÓSZEN-TELES FINALEJA RENDŐRSÉGI JEGYZŐ-KÖNYV. Dicsőszentmártonból jelentik: A B. L. is hirt adott arról a nagyszabású zászlószentelési ünnepélyről, mely Dicsőszentmártonban augusztus 30-án zajlott le. — Ugy a rendezők, mint a szereplők azt gondolták, hogy emlékeik közé egy jól sikerült napot könyvelhetnek el, mikor a rendőrség közbeszóltott. A rendezők közül néhányat ismeretlenek miatt a rendőrségre idéztek. Idézött kapott dr. Vajda Béla ügyvéd, Gvidó Béla unitárius esperes, Adorján Gábor református lelkész és dálnoki Miklós Géza nyug. vármegyei tisztviselő. Dicsőszentmárton egész magyar társadalma felháborodással fogadta a kihallgatások hírét. A jelek szerint valami rosszakaratu denunciacióról lehet szó, amely minden valószínűség szerint már a rendőrségi jegyzőkönyveknél megfeneklik.

ASTRA (APOLLO) MOZGÓ

BRASSO

MA ÉS A KÖVETKEZŐ NAPOKON, a legbájosabb filmalkotás:

„Óh ti régi jó diák-idők”

Diákéletünk csínjait, naiv szerelmi rajongásait, diákkorunk egész romantikája elevenedik fel.

Főszerepben: Betty Aman, Werner Fuetterer, Betty Astor.

JÖN:

JÖN:

„A király parancsol”

Főszerepben: Renate Müller és Otto Gebühr.

MINDEN IDŐK DÉDELGETETTJEI

MILYEN NŐKÉRT GYULNAK LÁNGRA A KÜLÖNBÖZŐ NEMZETEK FÉRFIAI?

Brassó, szeptember 11.

Festőművészek, regényírók és filmrendezők váltig be akarják beszélni a világnak, hogy egy spanyol nő csak „tűzesszemű” és „hollófürtű” lehet s hogy Gréta Garbo északon lakó társnői kivétel nélkül szőkek és hidegek. Ezekről a megállapításokról egy mákszemnyit sem akarnak tágitani...

Keserűen csodálna az emberiség, ha valaki egyszer kijelentené nyíltan, hogy szőke spanyol lányok és barna svéd bakfisok is léteznek. Ezt a titkot azonban tanácsosabb ki nem kürtölni, mert egy illúzióval szegényebb lenne a világ...

Vegyük azért csak egy kicsit magunk között szemügyre a nagyvilág nő-típusait!

Érdekes észleletekre jutunk. Ki fog derülni, hogy az afrikai néger tündér éppen olyan százszerű, mint a Hyde-parkban sétalovagló angol lady. Őt is szeretik és ő is szeret. Gyermekeket hoz a világra, felneveli őket és sárból vakolt putrijában éppen olyan szeretetreméltóan fogadja vendégeit, mint fehér sorstársnői a beton bérházakban, vagy a festői villákban.

Jóllehet, hogy nagyobb különbség mégsem létezik, mint a göndörhajú, cipőkrémszínű, tányérajku négerasszony és a rózsásbőrű, hirtelenszőke, piszeorru, angol nő!

Ha elvonultatjuk a különböző nemzetek asszonyainak színes panorámáját szemünk előtt, nyitva marad a szánk és gondolkodóba esünk. Milyen különbözők lehetnek az izlések, ha ez a sok barnaszőke zsák, mind megtalálja a maga foltját.

Azt mondják, hogy az ellentétek vonzák egymást...

Ez a tétel mindenben beigazolódik, csak a nők terén nem. Ha egy spanyolnak kidagadnak szemei egy szőke bécsi nő láttára, az még nem jelenti azt, hogy nem egy ébenfekete hajú sevillai kislány oldalán rohog be a „Házasság” nevű végállomásra.

Minden költő országa lányainak szépségére esküszik s középkori lovagként híven kitart mellette.

...És most jöjjenek a „gyöngye nem” képviselői!

ASSZONYOK HÖMÉR- SÉKLET NÉLKÜL

A ködös Anglia meleg-
ági növénye: a lady.
Nem cáfol rá hazájának
uralkodó éghajlatára. —
Olyan hűvös, mint a
Westminster környékén
fujdogáló szellő. Kimért
és finom. Lássuk, hogy ír
rőla a franciák Mórckája (Dekobra) a
„Hálókocsik órányala” című regényében:

„Minek Lady Diana szépségét leírni? Aki egyszer átlapozta a „Taller”-t, ismeri őt! A havonta megjelenő folyóiratok mindig közölnek egy-egy festői felvételt róla. Az egyiken golfjáték közben lehet meglesni, majd egy Rolls-Royce kormánykerekénél. A másikon foglyokra vadászik Skóciában és fehér szövetterében Monte-Carlo teraszain ödög.”

Igy néznek ki Dekobra szerint Stuart Mária mai ivadéakai!

A RIO-GRANDE TUNDÉREI

A brazilai nő egyike a világ legszebb asszonyainak.

Lüzes, különködő teremtés. Folyton ugrásra kés, mint egy dzsungel mélyén meglapuló tigris. Husból és vérből való higany. Mozgékonyságát kitűnően jellemzi az a brazilai népdal, amelyet a Rio-Grande mentén dalolgtatnak a legények:

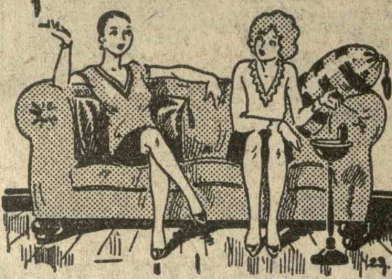
Az én babám de nagyszerű,
Csupa cukor, csupa derű.
Ide szalad, oda szalad,
Száz helyen van egy perc alatt

Elképzelhetjük, hogy milyen ellenállhatatlanul hathat ez a pár sor spanyol nyelven. Nekünk német fordításban akad kezeink közé, de még magyarra átlátva sem veszít a hatásából. Muzumban a helye annak, aki nem dül be a hangok hallatára...

MINDEN SVÉD NŐ GRÉTA GARBO

A svéd nőkről jó nem beszélni... mel-
lőzzük a hevülést!

Itt van például a GRÉTA, mintaképe minden svéd nőnek és bálványa minden mozilátogató gimnázistának. A Greta Garbo. Nyulánk, titokzatos, lenyűgöző. Van bennük valami, amit egy nőben sem lehet fellelni. Albert Hirte „Die Schwedinnen” című regényében, néhány sorban találó képet fest róluk:

A nemes svéd fajta... Karcsu, szőke, kékszemű és táncoslábu. Egyszóval „fess”.

Grétára gondolunk és aláírjuk Hirte ur véleményét.

A „FLAPPER”

Kisportolt angyal,
Amerika leánya.

Ott hempereg Palm-
Beach homokjában és ott
siet a Times-Building ár-
nyékában. Aranyos, jó-
kedvű, játékos gyerek.
Nagyon kedves tud lenni
valakihez, de nagyon go-
romba is. Az ember so-
hasem tudja, hogy mit
olvasson ki a szeméből. Mc. Evoy „My
revue girl” című művében hasonlóan vé-
lekedik az újvilág hölgyeiről:

„Az új idők valódi leánya. Nyurga
mint egy fiugyerek. Sötét szemei, hol
ördögi gunnyal csillognak, hol majd
elolvadnak a szerelemtől.”

AZ „EZEREGERY- ÉJSZAKA” HÖS- NŐJE.

Valami exotiku-
sat óhajtanak?

Tessék... Itt van
az olajosan fénylő
bőré, almatag, foj-
tott tüzi arab ha-
jadan. A sejkék
ideálja. A sátrak
gyöngye. Hajlé-
kony, mint egy
pálma és perzselő, mint a trópusi nap.
Hogy is írja le az „Ezeregeryszaka” az
arab hercegnőt?

„Szép és pompakedvelő volt a her-
cegnő, könnyüléptű, mint egy gazella,
szelid, mint a zefirszellő és bágyadtan
fénylő, mint a holdsugár. Büvölőbben
és finomabban táncolt, mint a hajnali
szélben megrezdülő cserje levelei a egy
őz sem kelhetett volna versenyre tagjai
játékával.”

Nem rossz kritika...

A BÉKEBELI MOSOLY BIR- TOKOSAI.

A „gemütlich” bécsi nő...
A Gretchen. Szőkehajú, kékszemű cso-
da. Szeretnivaló a szó szoros értelmében
Kacagó játékszer, mókáskodó pajtás.
Kaiserliche und königliche pártfogolt.

Még ma is loknikat visel sok közöttük.
A háboru előtti időket varázsolják vissza.
Véres esett, falvak mállottak ezét, ká-
polnák füstös falai meredeznek égnek,
elhagyott zugaiban a világnak... Az ő
ajkukon még mindig ott tanyázik a drága
jó békebeli mosoly.

Olyanok, mint egy Heine-verssor. „So
schön, so hold, so rein...” Ami a „reint”
illeti, rózsája válogatja.

Nemcsak nálunk, mindenütt...

- CA C'EST PARIS...

A párisi nő olyan, mint
egy francia baba...

Filigrán, örökifju, ele-
gáns. Kisértő és ravaszdi.
Minden nőből van benne
valami és mégis olyan
egyéni kinézésű. És köny-
nyelmű...

Erre nézve, más forrás-
munkák pillanatnyi hij-
ján, csak egy régi Zerk-
vitz dalban lehetünk bi-
zonyítékot!

„Párisban huncut a lány!”

Vétek egy ilyen régi slágert idézni, de
mikor olyan igaza van...

A KORMOSKÉPÜ VÉNUSZ.

Az őserdők démona...
Kopaszra var borot-
válva a feje, lefittyedt
fülkagylóiban valósa-
gos súlyzókat cipel.
Csipőig, vagy még
azontul is dekoltált.
Csupa sallang, csupa
disz... Husos ajkak és
görbe lábszárak. Elra-
gadón pocsek.

És mégis olyan el-
lenállhatatlan...

Még fehér költőt is megihlettek pokoli
bájai. G. Bennet így áradozik róla „Af-

Kikerülnek a forgalomból a régi típusú százlejesek

Bukarest, szeptember 11.
A Banca Nationala közlése szerint október elsejétől a százlejes bankjegyek
közül csak a sötét szepia (barnás) színűek maradnak érvényben, míg a kék, bordó
és lilaszínű százlejeseket kivonják a forgalomból. Az összes bankok utasítást
kaptak egyébként, hogy az összes elsejéig beszolgáltatót kék, bordó és lilaszínű
bankjegyeket ércpénzre váltsák be.

◆ MÉG CSAK 15 NAPIG ◆

TART
végkiárúsításunk
melynek keretében az

összes őszi- téli, kabát és ru-
haszövet, selyem bársony, flanel,
vászon, asztal-nemű, paplan, tög-
göny, szőnyeg, stb. cikkeinknél ujjabb

M
A
R
A
D
É
K

M
A
R
A
D
É
K

30-60% ENGEDMÉNYT

VÁSÁR

VÁSÁR

nyújtunk, mindenkinek lehetővé téve
ezáltal, hogy bármilyen szükség-
letét még e rövid idő alatt kivé-
teles olcsó áron tedezhesse
ASCHER TESTVÉREKNÉL
Brassó, Kapu-utca
5. szám alatt.

◆ MÉG CSAK 15 NAPIG ◆

A SIRÓ VÁROS

A volt „Felvidék” útja Magyarországtól Csehszlovákiáig

Mához egy hétre új regénnyel köszönt be a B. L. olvasóhoz

A B. L. jövő vasárnapi számában, szeptember 20-án új regény kezdődik.

Ugy érezzük, hogy a legmelegebb szeretettel és a legőszintebb örömmel kell néhány szót mondanunk új regényünkről és annak írójáról, mielőtt útjára indulna mindennapos folytatásokban. Nem Erdélyben játszódna le a regény érdekesebb és izgalmas eseményei, de nem is visznek el olyan ismeretlen és egzotikus tájakra, mint Baktay Ervin gyönyörű utalásai. A régi,

történelmi Magyarország Erdélyhez hasonló sorsu országának, a volt Felvidéknek életét bontja ki új regényünk írója

a történelem legutolsó nagy, sorsdöntő eseményeinek kaotikus zűrzavarából.

Azt a szép és derűs vidéket járjuk be a regény olvasása közben, amelynek embereit a Felvidék nagy mesemondói, Mikszáth és Krúdy annyiszor megrajzolták. A régi, boldog békeévek áldott napsugara, mosolya ragyogja be ezeket az írókat. Csupa kedves, szeretnivaló figura lép eléünk a jó palócok történeteiből, akiknek az élet móka és játék, színes romantika. De jaj, sok homok pergett le az idő homokóráján és

a borángos szépségi gavallérok, a drága jó palócok a világrengető nagy események sodrában hűből és vérből való emberekké váltak,

akik maguk is szenvedtek, küzdöttek, hol mint martírok a régi dicsőség glóriájával a fejükön, hol pedig mint a történelmi változások élelmes kufárai.

Új regényünk nem a jó palócok nap-sugaras Felvidékjén játszódik le. A történelem vészterhes fellegei lebegnek a régi irodalomtörténeti korszak remekeiben a derű nap-sugarában uszók tájak és emberek felett. A világháború utolsó hónapjainak fojtott, szenvedélyektől tulfutott hangulatával indul a regény,

megmutatja a polgár, a munkás és a katonai világlátását az akkor még ismeretlen történelmi változásokról, az összeomlás, a forradalmak, a cseh megszállás borzalmas összevisszaságából gombolyítja le egy városnak, az idegen uralom alá került Kassának gyötrelmes életét.

Új regényünk, az epikai folyamatosság kényelmes hőmpolygésében sok és belső rokonságot mutat a B. L. múlt esztendői hatalmas cikksorozatával Amit akkor

Mikes Imre, az újságíró mindent meglató szemével, lázas munkaritmusával egy monumentális méretű és elementáris erejű riportban összesűrített, megmutatván Erdély útját Nagymagyarországtól Nagyromániáig, ugyanazt teszi regényünk új szerzője is,

amikor a történelmi fátum beteljesedését az írónak a riportertől különböző eszközeivel az olvasó képzeleté elé vetíti.

A magyar sors beteljesedésének ismeretében vállalt testvéri közösséget a riportert lenyűgöző cikksorozata és az új regény szerzője — Vécsey Zoltán —. Neve egyelőre új csengésű az erdélyi olvasóközönség előtt. A Felvidéken ő és az új impérium alá került Felvidék életéről szólnak írásai. És mégis testvéri szeretettel üdvözljük, mert Vécsey Zoltán is erdélyi ember.

Fogarason született 1892-ben. Atyja, Vécsey János, a fogarasi kereskedelmi iskola igazgatója volt. 1909-ben Vécsey Zoltán premontrei papnövendék lett a megszerzve tanári diplomáját, a kassai premontrei főgimnáziumban kapott állást. Az összeomlás és a forradalom zűrzavara őt is kilendítették állásából s újságíró lett. 1925 óta Csehszlovákia legnagyobb magyar napilapjának, a Prágai Magyar Hírlapnak a munkatársa. Eddig a tudományos irodalom terén szerzett ba-

bérokát, ujabban elhajlott a szépirodalom felé. Három színdarabját adták sikerrel, több regénye is megjelent.

A B. L.-ban „A siró város” című regénye kerül közlésre.

Rokonszenves író. Nem stílus bravurokkal, nem hatásvadászó írói fogásokkal mondja el mondanivalóit. Egyszerű, természetes és közvetlen. Jól látja embereit,

akik az izgalmas regény fejezeteiben a magyar sorstragédiában szerephez jutottak.

Ábrázolásában pontos, mint a fotóriporter, de a forradalmi zűrzavarok, a csehekkel folytatott harcok, a kommunista uralom eseményeiben is tisztán és magasztosan kipirázó mély szerelem rajzában felemelő és magával ragadó, mint a hitvallók megnyilatkozása.

Az az érzésünk, hogy Vécsey Zoltán regénye sok elmélyült órát szerez olvasó-

Vezérképviselő: VÉRTES VILMOS, mérnök, ARAD

inknak. A siró városon végig megyünk és minden fájdalom, minden öröm, amely felénkvirázik a regény fejezeteiből a mi könnyünk és a mi megnyugvásunk is.

Miénkké teszi a közös magyar sors, amelyet új utakra kényszerített a történelem könyörtelen logikája.

— fz —

Szatmári levél

A kulturán és a belegeken „lakarékoskodik” az új városi költségvetés

Szatmár, szeptember 11.

Szatmárnak évente két millió és háromszázezer lejt kell nyugdíj-hozzájárulás címén az állampénztárba befizetnie. Szatmár költségvetése, mint minden erdélyi városé, deficittel dolgozik és ezért az idei költségvetést úgy állította össze a város, hogy elmellőzte belőle ezt a két millió nehánszázezer lejt azzal a megjegyzéssel, hogy nem bírja fizetni. A költségvetést felterjesztették a belügyminiszterumba, amely azonban az így összeállított költségvetést nem fogadta el és arra utasította a várost, hogy olyan előirányzatot készítsen, amelynek bevételeiből a két millió 300 ezer lejt is fizetni tudja.

Szatmár interimár-bizottságának nem maradt más útja-módja, minthogy beállítsa költségvetésébe a nyugdíjalap részére szükséges összeget is és ennek ellenében huzza összebb egyéb kiadásait.

A kiadáscsökkentés tetelei ma kerültek nyilvánosságra és azok általános megdöbbenést keltettek. A város mindenekelőtt leépítette a kulturális állást. Nincs szükség rá. Nem folyóit tovább szubvenciót a filharmonikus zenekarnak. Zenekarra sincs a mai viszonyok között szükség. A kereskedelmi és inasiskolák szubvencióját is megszüntette, még a görög-katolikus egyháznak sem ad ezentul segélyt. A teteje a dolognak azonban az, hogy azokat az apró kis összegeket is megvonta, amelyeket eddig a jótékonysági egyesületeknek folyósított azzal az inkokollással, hogy a nyugdíjalap járandóságot kell fizetnie.

A városoknak évek óta túlméretezett a költségvetésük. Szatmáré is túlméretezett. Nagyon sok hiábavaló sallang veszi körül a városi hivatalos adminisztrációt és éppen ezért értetlenül áll meg az ember ez előtt a takarékoskodási határozat előtt, amely az egyházak, az iskolák, tanoncotthonok és — jótékonysági intézetek garasából akarja elérni a szükséges összeget. Természetesen — ezt szükségtelen ki is hangsúlyozni — törölte ez az új költségvetés a munkásoknak nyújtott néhány garast is.

Ezt a megnyirbált és helytelenül megnyirbált költségvetést a város felterjesztette a kolozsvári inspektorátushoz, amely a költségvetést még így sem találta helyesnek. További töréseket kívánt.

A város még mindig nem gondolt a tisztelendőjára, a kiszállási költségekre, átalányokra és egyéb elnélkülözhető szubvenciókra, hanem — csak egyetlen tételt kell kiemelni, hogy abból az intenciót és a szemszöveget megvilágítsuk! — a járványkórház betegeinek ételmezésére szánt

összeget csökkentette le.

A tifuzosnak, a pörhenyesnek, diftériásnak kosztján spórolni?

Ilyet még nem gondolt el senki és ha el is gondolt, ilyet még egyetlen város sem mert megtenni.

Mindez azért, hogy a nyugdíjalap megkapja a maga két millió háromszázezer lejt hozzájárulását, az a nyugdíjalap, a

Madéfalva

„kedvence”

Egy tanítónő, aki az iskolában cigarettázik, az iskolán kívül iszik, veri a gyerekeket, inzultálja a szülőket, minden boltban adósságot csinál és „emeli a kulturát”

Csikszereda, szeptember 11.

Sarané Radui Julianna gyimesfelsőlaki tanítónőt a múlt évben Csikmadéfalvára delegálták. Noha végleges kinevezése Gyimesközéplokra szól, minden évben más és más helyen helyettesített, mivel egy községben megállapodni nem tudott. Madéfalváról most újra visszahelyezték Középlokra s hogy megszabadultak tőle, a madéfalvi szülők félelme felengedett és sorban nyilatkoznak, sőt feljelentették viselt dolgai miatt a csikszeredai tanfelügyelőségen.

Íme néhány szülői nyilatkozat:

Tamás Péter Ignác csikmadéfalvi lakos előadja, hogy a múlt tanévben Gyula nevű fia Saranéhoz járt iskolába. A gyermeket annyira verte, hogy az egy nap kijelentette, hogy nem megy iskolába, inkább felakasztja magát. A szülők félve a nagy büntetéstől, mégis elküldték gyermeküket és a fiu beváltotta ígéretét. A széna padlason felakasztotta magát, az volt a szerencse, hogy idejében észrevették és levágták.

Miklós Imre előadja, hogy Ferenc nevű fia, aki szintén a Sarané állami iskolájába járt, nem mert iskolába menni, annyira félt a veréstől, inkább az Oltba akarta ölni magát, de a folyó partján sikerült elkapni a gyermeket, hogy ne ugorjon bele.

Máté Andrásné állapotos asszonyt kirugdosta az iskolából, mert a szegény asszony nem tudta előteremteni a gyermeke részére szükséges tankönyvek árát és haladékat ment kérni a félelmes tanítónőhöz, hogy egy hét múlva behozza az összeget. — Rugdosást kapott.

György Lajosné 11 gyermekes anyja szintén haladékat ment kérni a könyvek árának befizetésére, ezt is alaposan elhanyagolta, haladékat nem, de pofonokat adott.

Olti András Jánosnének el kellett vinnie gyermekét az egyik szomszéd községbe, mert otthon nem ment iskolába, annyira félt a tanítónő kezétől.

Az iskolai előadások alatt Sarané a gyermekek szemeláttára állandóan cigarettázott, még jó, hogy közben nem tar-

tott antinikotinista előadásokat.

Specialitása, hogy a fröccsöt csak nagy pohárból issza és a kereskedők állítása szerint nem fogyaszt kevesebbet, mint egy más nadrágban járó jobb fajta borivó. Madéfalván majdnem minden egyes kereskedőnek tartozik 2—4000 lej, ami ital és dohány vásárlásból származott. — Korábban Csikrákoson is helyettesített és annyi adósságot csinált, ilyen módon, hogy az elmaradt fizetése felvételért nem mer oda menni. Nem lehet ilyen életmód mellett azon sem csodálkozni, hogy az iskolai fizetekre beszedett pénzekért a gyermekek egyetlen-egy fizetést sem láttak.

Sarané jelenleg Gyimesfelsőlakot boldogítja.

Vajjon mi lesz a feljelentések eredménye?

Ileana hercegnő és férje, Mária királyné látogatására, Törösvárra érkezett

Brassó, szeptember 11.

Tegnap este a brassói repülőtéren egy repülőgép szállt le, amelyből Ileana hercegnő és férje, Antal főherceg szállt ki. Fogadtatásukra megjelent Zwiedenek, Mária királyné szárnysegédje, Ginea brassói rendőrprefektus, Dobrescu sziguranca-főnök. A repülőtérről a hercegnő és férje autón Törösvárra utaztak Mária özevgy királyné látogatására.

A fogak csunya lerakódása

A legszebb arco is elégtelenül. A szájjal kellemetlen szaga visszatartólag hat. Mindkét szépséghibát néha már egyszeri használat után megszünteti a csodásan tisztító Chlorodont-fogpép. Használata után a fogak gyönyörű elefántcsont fényt nyerne, még az oldalukon is, különösen, ha egyben az e célra szerkesztett fogazott sörtéjű Chlorodont-fogkefével használjuk. A foghézagok közötti, a szájjal rossz szagát okozó rothadó ételmaradékokat teljesen eltávolítja. Problája először egy tubussal meg. Chlorodont-fogpép, fogkefe és szájfiz mindenütt kaphatók. Valódiak csakis a kék-fehér-zöld csomagolásban „Chlorodont” felirással.

Redoute Mozzó

BRASSÓ

Telefon 145

Szeptember 11. kezdettel parádés! Premier! Sláger! Mai lányok! Mai fiúk! Mai emberek! A ti filmetek

EGY PEZSGÓS ÉJSZAKÁN

című vidám, lüktető, modern slágerekben gazdag gyönyörű muzsikájú filmoperette.

FRITZ SCHULTZ, JENNY JUGO, SZÖKE SZAKALL a főszerepben.

Előzőleg: HETIHIRADÓ

Másfélórán át volt Argetoianu a király dolgozószobájában

Október elején távozik Jorga

Bukarest, szeptember 11.
A belpolitikai helyzet, amely Argetoianu tegnapi színai audienciájával tisztázásra várt, még ma is csak kombinációkra támaszkodik a legközelebbi jövőt illetően. Argetoianu másfélórán át volt bent a király színai dolgozószobájában, kihallgatásáról azonban semmi nem szivárgott ki.

Argetoianu legközelebbi munkatársai ennek ellenére bizonyosra veszik, hogy a királyi audiencia döntő jelentőségű volt és, ha Jorga nem is távozik már most, de legkésőbb október elejére elhagyja a miniszterelnöki széket, hogy abba Argetoianu üljön bele. Argetoianu liberális támogatással óhajt kormányozni, aminek fejében később a liberálisok kezére juttassa át a hatalmat.

Jorga miniszterelnök holnap délelőtt Valeni de Munteből Színájába érkezik, ahol a kormány minisztertanácsot tart.

SCHERK
NEW YORK

Használjon akkor

**Scherk
Face
Lotion**

Egy csapásra eltűnik arcbbőrének minden tisztátalansága.

Vezérképviselőt „Scherk” Bucuresji, Strada Lipsicani 94 (Lupoiu) Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban

Példa: Fogarasz!

Város, amelyet kizárólag regátiak kormányoznak

A nemzeti-parasztpárt baloldali szellemében revideálta programját és autonómiát kér Erdély számára

Kolozsvár, szeptember 11

A nemzeti parasztpárt szűkebb végrehajtóbizottságának tanácskozása még mindig tart. Hivatalos jelentést még mindig nem adnak ki, az újságíróknak azonban ma délelőtt alkalmuk volt beszélni a tanácskozásokon résztvevő Bocu Severrel, aki néhány szenzációs ki-
jelentést tett.

— A körülmények megérttek arra, — mondotta mindenekelőtt Bocu Sever — hogy Erdély a regáti centralisztikus törekvésekkel szemben a sarkára álljon. Elárulhatom, hogy a pártértekezlet úgyszólván autonómiát kér Erdély számára, olyan kereteken belül, amilyeneket az alkotmány biztosít. Három bizottságot alakítottunk, gazdaságit, szociális és közigazgatási.

Ezután a következő nagyfontosságú elhatározást árulta el:

— A nemzeti parasztpárt baloldali szellemében revideálta egész programját. Majd rátért arra, hogy a pártnak valóságos védelmi harcot kell folytatnia Erdély és a Bánság érdekében. Panaszkodott, hogy meg vagyunk szállva ins-

pektorokkal, akik szedik a nagy napidijakat és valósággal gyarmatként kezelnek bennünket.

— Egyébként Boila Romulusz rendkívül érdekes könyvet írt erről, ami éppen most jelent meg. Ebben Boila megvonta az arányszámot az Erdélyben és Bánságban alkalmazott idevaló és regáti tisztviselők között. Példának veszi Fogarasz, ahol eddig nyolc pénzügyigazgató működött, mind a nyolc regáti, a járásbírói — két régi hivatalnokon kívül — nincs egyetlen erdélyi tisztviselő sem, a postáján, ahol 1919-ben csupa erdélyi ember teljesített szolgálatot, ma csupa regáti van. A város négy ipari és négy háziipari iskolájában kizárólag regáti tanerők működnek, még az állomáshírnök is regáti.

— Ugyátszik — fejezte be az érdekes nyilatkozatot Bocu Sever — Erdélyre szüksége volt Romániának, de... az erdélyiek nélkül.

A Boila-könyvnek — amelyre még visszatérünk — egyébként az a szenzációja, hogy külön törvényhozó-házat követel Erdély számára.

Normann Davis lesz

A népszövetség pénzügyi tanácsadója a magyar kormány mellett

Leszállította a kamatlábat a Magyar Nemzeti Bank

Budapest, szeptember 11

Jelentettük, hogy Magyarország — mint már egy ízben — mai pénzügyi válságában ismét a Népszövetség segítségét kérte és beadvánnyal fordult Genfhez népszövetségi pénzügyi tanácsadó kiküldése végett.

Ebben a nagyfontosságú ügyben — értesüléseink szerint — szombaton fog dönteni a Népszövetség és előreláthatólag Normann Davis, az Amerikai Nemzeti Bank szakértője kerül ezúttal Budapestre a Nemzeti Bank mellé tanács-

adói minőségben. A Népszövetség pontos tájékoztatására ma Genfbe utazott Imrédy Béla és Jakab Oszkár, akik Magyarország pénzügyi helyzetéről megadják a kívánt felvilágosítást.

Gróf Károlyi Gyula miniszterelnök a kormánypart mai értekezletén ismertette a gazdasági helyzetet és megmagyarázta, hogy a kormány azért fordult most ismét a Népszövetséghez, mert — ha a mostani alkalmat elmulasztja — a kérdés elodázódott volna a következő ülésszakig, ami

esetleg súlyos következményekkel járt volna.

A magyar kormány fájó szívvel tette meg eddigi rendelkezéseit és teszi meg az ezután következőket is, reméli azonban, hogy intézkedései hozzá fognak járulni a helyzet tisztázódásához. Krüger Aladár szólalt fel ezután, aki javasolta a gabonamonopólium bevezetését, Ivády földművelésügyi miniszter azonban kijelentette, hogy év közepén ez nem lehetséges, mert csak felfordulást idézhetne elő.

Ma a Nemzeti Bank főtanácsa is ülést tartott, amelyen

szeptember 11-iki hatállyal a diszkontkamatlábat 9 százalékról 8 százalékra, a népszövetségi kölcsönnél alkalmazott kamatlábat pedig 9 és félről 8 és fél százalékra szállította le.

A Nemzeti Bankot erre az intézkedésre a bankjegyforgalom legutóbbi csökkenése és a nehéz gazdasági helyzet indította.

A 33-as bizottság ma ülést tartott, melyen elhatározta, hogy

a jövedelemadót rendeleti uton két szeresére emeli

és „inségadó” címen használja fel. A rendelet október 15-én lép életbe.

Most már a „fekete kovakő” miatt tartóztatják le az embereket Váradon

Nagyvárád, szeptember 11.

A nagyváradi rendőrség kovakőcsempészés miatt letartóztatta Fon Ignác és Reich Sámuel nagyváradi kereskedőket. A kereskedők tanuvallomása alapján elővezették Paller László állásnélküli kereskedelmi alkalmazottat és Bas István vendéglőst is, akiket azzal vádolnak a kereskedők, hogy ők ugratták bele őket a csempészésbe.

Paller László elmondotta, hogy a Royal kávéházban üldögélt egy ismerőssel, a mikor hozzájuk lépett egy ismeretlen, aki Sternberg néven mutatkozott be és nagy-

károlyi kereskedőnek mondta magát. Ajánlatot tett a fiatalembernek, hogy szerezzen be neki egy tétel kovakövet, mert Bukarestbe utazik, ahol értékesíteni szeretné.

Az állásnélküli fiatalember kapott kereseti lehetőségen és érintkezésbe lépett a kereskedőkkel, megszerezte és át is adta megbízójának a több ezer lej értékű kovaköveket. „Sternberg” rátámadt és letartóztatással fenyegette, ha nem vezet el a beszerzési forrásához. Ekkor derült ki, hogy a fiatalember megbízója nem kereskedő,

Lángban állanak a galaci „Foresta” raktárai

Négy magyar munkást gyanúsítanak a fatelep felgyújtásával

Galac, szeptember 11.

Megdöböntő aranyú tűzkatasztrófa tartja izgalomban a galaciakat. A Foresta faloállalat telepei az esti órákban kigyulladtak és az irtózatossággal elharapódzó lángok egy félóra leforgása alatt lángra gyújtották az egész fatelepet. A galaci tűzoltóság teljes készségével vonult ki a tűz színhelyére, azonban minden mentési kísérlet hiábavalónak bizonyult még. Az igazgatóság épületéből is csak óriási nehézségek között sikerült kimenteni a vállalat pénztárát és irattárát.

Az oltsági kísérleteket megnehezítette az a körülmény is, hogy a fatelepen nagymennyiségű benzin és nyersolaj volt felhalmozva. A galaci tűzoltók gázmaez-

kával felszerelve próbálták megközelíteni az olajraktárakat, azonban a kora reggel órákig sem sikerült a tüzet lokalizálni. Az oltsági kísérletek közben három munkás eltűnt, még idáig nem sikerült tisztázni, hogy mi történt velük.

Az éjszaka folyamán kihallgatták Pick igazgatót is, aki azt állította, hogy a telep valószínűleg rövidzárlat következtében gyulladt ki. Általános feltűnést keltett, hogy a vállalat igazgatóját kihallgatás után a rendőrség letartóztatta.

Szakértők megállapítása szerint a kár eléri a százmillió lejt.

Galacból érkező jelentések szerint a hatóságok négy magyar munkást gyanúsítanak a hatalmas telep felgyújtásával.

Új regényünk: szenzáció

Mikes Imre: Erdély Utja Nagymagyarországtól Nagyromániáig c. óriási érdeklődést keltett munkájának csehszlovákiai változata:

Vécsey Zoltán: A siró város

A volt Felsőmagyarország utja Magyarországtól — Csehszlovákiáig című hatalmas regénye, amelynek folytatásos közlését lapunk f. hó 20-i számában kezdjük meg.

Első közlemény megjelenik szept. 20-án.

Akik a lapot október elsejétől megrendelik, azoknak már az első közleménytől beindítjuk a lapot.

Hírek

Töröm a fejemet

ORSZAGOK PERPATVARA

Norvégia és Dánia
Vízállya nem is mária
Grönland miatt egybegyűltek
S persze, hogy elhidegültek!

SPEKULATÖRVÉNY-REPRIZ

Feltámadva sokat megint,
A spekulatörvény megint
A polgár cseppetse hálát
Mert látja, hogy spekulálás!

NEMES FERENC

— NYOLC NAPJA ÉHSÉGSZTRAJKOL EGY ARADI KOMMUNISTA FOGOLY. Tudósítónk jelenti: Az aradi fogházban már nyolc nap óta éhségsztrájkol egy Bernát nevelő kommunista fogoly, akit „megkülönböztetett rossz bánásmódban” részesít a fogház igazgatósága. Bernáttól legutóbb megvonták azt a „kegyet”, hogy kintől élmezhesse magát, miután a fogház konyháját képtelen enni, sőt azt sem engedték meg neki, hogy hetenként kétszer hozathassa kívülről az ételt, amely jog pedig minden fogolynak kijár. — Bernát most éhségsztrájkjal próbálja a fogházigazgatóságot a szabályzat betartására bírni.

— MEGHALT AZ ORDINEA FŐSZERKESZTŐJE. Bukarestből jelentik: Tegnap este hosszas betegeskedés után egykori fővárosi szanatóriumban meghalt Mihail Burilleanu, az „Ordinea” című liberális bulvárlap főszerkesztője. Burilleanu rendkívül jellegzetes alakja volt a román újságírásnak, amennyiben lapjában olyan példátlan és féktelen hangnemet és politikai harcmódot honosított meg, amely még az általában szabadságszomjas 6-királtságbeli sajtóból is kinosan kivált. Lapja tobzódó szenvedéllyel támadta a nemzeti parasztpárti uralmat és teljességgel feleltelen vádaskodással, amelyek különösen Erdély közbecsülésében álló tisztességes politikusait nem egyszer közönséges rablóknak, sőt gyilkosoknak bélyegezték, közel száz sajtó-pert vontak maguk után. Ez az eszközeiben egyáltalában nem válogatós zsurnalisztikai harcmódot nem kis mértékben járult hozzá a különböző regionális ellentétek elmérgesítéséhez, csak mellékesen említve azt, hogy nem egyszer alapot szolgáltatott a sajtószabadság elleni támadásokhoz is.

— HAZAÉRKEZETT BUDAPESTRE A MAGYAR VIZIPÓLOCSAPAT. Budapestről jelentik: A párisi Európa-uszójátszókagon diadalmas biztonsággal szereplő magyar vízipólocsapat ma hazaérkezett Budapestre. A Déli Vasút állomásán hatalmas tömeg fogadta, lelkes éljenzessel és ünnepléssel a magyar uszósport hőseit. A Magyar Uszósport szövetség diszkoszgyűlést rendezt az azon fejezi ki elismerését uszósainak a párisi versenyeken elért győnyörű győzelmekért.

— TIFUSZ EGY ROMÁN HAJÓN. Újvidékről jelentik: Az itteni dunai révkapitányság feltartóztatott egy román hajót, amely-

nek matrózai közül többen tifuszbetegnek voltak. Megállapították, hogy a matrózok utközben betegedtek meg és, miután nem gyógykezelték őket, betegségük elhatalmasodott. Újvidéken egyikük meg is halt, míg a többieket visszaküldték román területre.

— A VILÁGNAK MENT EGY KISDIÁK, MERT MEGBUKOTT. Budapestről jelentik: A rendőrségnek tegnap bejelentették, hogy Pintér János tizenöt éves tanuló napokkal ezelőtt eltűnt és mindeddig nem akadtak nyomára. A kisdíák a múlt héten elbukott magánvizsgáján és valószínű, hogy emiatti bánatában elbujdosott, vagy öngyilkosságot követett el.

Mai korkép

A krízisutáni nyugalom.

— MEGSZÜKÖTT A GAZDAJA PÉNZÉVEL. Csikszeredából jelenti tudósítónk: Tár János gyergyóterepataki származású soffőr ez év tavaszán, utlevél nélkül Magyarországra szökött. — Budapestben, mint soffőr, dr. Fülöp ügyvéd szolgálatába lépett. — A múlt héten gondolt egy nagyot, ellopta gazdájá 3600 svájci frankját, a gondjaira bízott autót egyik barátjára bízta, hogy vigye haza gazdájához mert neki sürgősen el kell utaznia, sürgönyözött hozzátartozóinak Gyergyóba, hogy érkezik és a pénzzel együtt elűnt Budapestre. — A budapesti rendőrség azonnal táviratilag megkeresést intézett a gyergyószentmiklósi rendőrséghez, amely a megkeresés alapján a gyergyószentmiklósi állomáson le is tartóztatta a tolvaj soffőrt. Motozás alkalmával a lopott pénzt megtalálták nála. A budapesti rendőrség megindította a kiadatási eljárást.

— A BRASSÓI RENDŐRSÉG HIREI. A 2420. számú vonat a bertalan állomáson elűtött egy fékezési szolgálatot teljesítő Lazar Joan nevű katonát, aki azonnal meghalt. A katonai hatóságok megindították a nyomozást. — A Kapu-utcán 5 Wertheim kulesből álló köteg, találatot. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen, a talált tárgyak osztályán.

— ÖT MENYASSZONY — ÖT HÓNAP. Szatmári tudósítónk jelenti: Csócs Mihály azzal vádoltan állott ma a szatmári törvényszék előtt, hogy öt menyasszonya volt és mindegyikét pénzt csalt ki. Csócs Mihályról el sem hinné az ember, hogy ilyen nőcsábász. Vékonypénzü és kopaszodó ember, akinek az volt a praxisa, hogy csakis öregedő nősziveket ejt meg. Szerelmet vallott a nőknek, eljegyzést tartott és a házasság előtt kicsalta a hozományt. A mai tárgyaláson csak két menyasszony jelent meg, akik közül Glodán Terézia Barlafaluból és Lupse Flore egyenként husz-huszezer lejüket siratják. A bűnfelek között tizenhárom női fénykép húzódik meg. Ennyi menyasszony-jelölttel folytatott tárgyalásokat Csócs, de csak ötlet jutott el addig, hogy a pénzüket kicsalja. A szatmári törvényszék család vétségében mondja ki bűnösnek Csócs Mihályt és az öt menyasszonyt öt hónapi fogházra ítéli.

„Együtt megyünk a halálba” — de aztán mégis csak egyedül indult a nagy utnak

beszélte meg a feleségével Hétlaky bácsi, a kisemizett nyugdíjas,

Szivenlőtte magát a kolozsvári rendőrség egyik régi magyar tisztviselője

Kolozsvár, szeptember 11.

Megrendítő nyugdíjas-tragédia színhe-lye volt ma délelőtt a kolozsvári Monostori-ut 111-es számú háza. Itt élt már régóta Hétlaky János, aki az impériumvátozás előtt a kolozsvári rendőrségnek volt a tisztviselője. Az új rezsim természetesen elbocsátotta és, noha már igényt tartott volna nyugdíjára, azóta se folyósították neki egyetlen banit sem.

Hétlaky, aki most töltötte be hatvanegyetik évét, az utóbbi időben már valóssággal buskomor volt a ráneveződő súlyos anyagi gondok miatt. Főbször is eszébe jutott az öngyilkosság és ezt meg is beszélte a feleségével. Abban állapototak meg, hogy rövidesen együtt fognak a halálba menni.

Ma reggel Hétlaky bácsi nagyon nyugtalanul ébredt. Idegesen kelt fel és lefeljárt a szobájában. Megreggelizett. A feleségének, aki kiment a kertbe kézimunkázni, azt mondta, nem jól érzi magát és a szobájában marad.

Tizenegyre felé hirtelen revolvéidőrenés hallatszott a lakás felől. Az asszony azonnal rosszat sejtett és berohant a lakószobába, ahol átlótt színpel, már élettelenül találta a férjét. Hétlaky bácsi ugylátszik megsajnálta a feleségét és — egyedül ment a halálba. A revolver, a mellyel végzett magával, ott feküdt mellette.

Az igazi magyar tragédia városszerte nagy részvétet keltett.

★ RITMIKUS TORNA. Sorella külföldi tanulmányutjáról visszatért és kurzusait hölgyek, leányok és gyermekek részére, szeptember hó 16-án kezdi meg. Beiratások szeptember 14-től kezdődnek 10—12-ig és 4-től fél 8 óráig. Brassó, Kórházor 11. sz.

★ A BRASSÓI RÓM. KATH. NÖEGYESULET folyó hó 17-én, szombat délután 5 órakor a nővédelmi irodában választmányi gyűlést tart, melyre tagjait szeretettel meghívja az elnökség.

— TŰZOLTÓSZAKTANFOLYAM BRASSÓMEGYÉBEN, GAZVEDELMI ÉS ELHÁRTÁSI SZOLGALATTAL. A brassóvármegyei Tűzoltószövetség által rendezett idei tűzoltószaktanfolyam csütörtökön vette kezdetét Prázmár községben, magyar, román és német előadásokkal. A tanfolyamnak szépségmu hallgatósága van, a vármegye minden községe 2—2 tanfolyamrésztvevő kiküldésére volt kötelezve, de jelentkeztek szomszédmegebeliek is. A tanfolyam fénypontja a szombat délután 3 órakor kezdődő gázvédelmi és elhárítási előadások és oktatások lesznek, a melyeknek előadója Schmidt tábornok, a hadügyminisztérium kémiai osztályának a vezérigazgatója. Tekintettel a gáztámadások veszedelmére, amely ellen háboru esetén ma már mindenkinek védekeznie kell, felhívjuk a nagyközönség figyelmét is az előadásokra. Ezeket az előadásokat ugyanis bárki végighallgathatja. A tűzoltószaktanfolyam vasárnap, szeptember 13-án, vizsgával végződik.

amelynek eredményéről minden vizsgázó hivatalos bizonyítványt kap. A bizonyítvány önkéntes tűzoltóparancsnoki állásokra jogosít.

★ Biri néni szakácskönyve a legjobb — ezt tanúsítja legalább 15000 asszony. Csak ezt fogadja el! Ára kemény félvaszonkötésben 150 lej. Kapható mindenütt. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya.

— BRASSÓI PIACI ÁRAK. 1931. szeptember 11-én: Marhahus, levesnek kg. 28—30, marhahus, pecsenye kg. 48—50, sertéshus combja kg. 38—40, sertéshus, karaj kg. 46—48, zsirszalonna kg. 34—36, zsír kg. 44—48, tojás drb. 1.50—2, csirke párja 40—120 lej. — Elő állatárak, kilóra: Export ökör, élősúly kg. 18—22, sertés, élősúly kg. 22—25, igás ökör drb. 7000—9000, 16 drb. 5000—15.000, 16 luxus, drb. 18.000—24.000 lej. — Terményárak nagyban: Buza q 280—300, rozs 220—230, árpa, sör 280—300, árpa, takarmány 230—240, zab 290—300, tengeti, szemes 240—250, lencse, nagyszemű 450—500, bab, fehér 500—550 burgonya 80—85 lej. — Takarmányárak nagyban, per 100 kg.: Széna préselt 160—180, széna, laza 120—140, szalma, laza 50—60, korpa 190—200 lej.

Nyugodtan aludni

csak az tud, ki pénzét a mai bizonytalan időben és gazdasági krízisben aranyjárdékba fekteti be, amely 12% kamatot hoz és ezen kamatot, valamint a tőkét több mint 1000 bel- és külföldi bank arany-dollárban, lejben, angol fontban, svájci frankban, német márkában garantálja és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással szolgál GERMANIA, AG. Timişoara, IV. Str. Bonnaz 15.

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítottunk. Kolozsvári Népbank és Zálog Hitelintézet R. T. Szép-ucca 1. Szg

TRINACO

-fehérnemű

az ideális őszi és téli alsóruházat.

TRINACO-férfi Macco fehérnemű, valódi egyiptomi macco-cérnából, kellemes és könnyű viselet.

TRINACO-gyapjú fehérnemű, valódi Jaeger-gyapjuból, férfiak, nők és gyermekek részére.

TRINACO-bolyhos férfi és női fehérnemű és komplett gyermekgarnitúrák.

TRINACO-hab fehérnemű, elsőrendű svájci macco-cérna. Férfi és női fehérnemű.

Különlegességünk: **Sonny-Boy** gyermek-ruhácskák, minden kora gyermek részére. Mellény és legombolható nadrág.

TRINACO női macco, flor és selyem reformnadrág; bélelt és béleletlen.

TRINACO gyermek reformnadrág minden nagyságban és színben.

Őszi bevásárlásainál kérjen csak **Trinaco-fehérneműt!**

Védjegyünket minden darabon megtalálja.

CSINOS ES TARTOS SELYEMHARISNYA!

1931-ből

A „TENNISZEZŐ” HÖLGY

A ma hölgyeinek — 10 éves kortól a kozmetika legelső határáig — minden előző tanulmány, minden elmélyedés nélkül, csak amugy kapásból papírra oetve, tehát hevenyén és kétségtelenül hiányosan felsorolva — körülbelül a következők ambíciói vannak:

Egy prémbunda valami nemes állattól. (Itt istenments, hogy a férjre gondolnak.) Egy kőli valami nemeskőből. (Meginetlen: istenments, hogy az udvarlóra gondolják.) Hogy Chaplin ómiatta hagyja itt Európát. (Beszűllés előtt a riporterek előtt ismételt hangzása: „Róza, Róza, mért tetted ezt velem?” esetleg mondja be a párost, utcát és a házszámot. A panaszt sírova, az utóbbiakat inkább értelmesen.) Vagy legalább az a nyápic segédkönyvelő ómiatta hogyja itt ezt az árnyékvilágot. (Lehetőleg egy revolver csővéen keresztül távozva, zsakettben és a Róza névvel ajakán). Hogy Molnár Ferenc inzultálja a vígszínház színpadán. (Ahogy éppen akarja). Hogy G. B. Shaw interjúolja meg a magántulajdon kérdésével kapcsolatban, hogy László Fülöp készítsen róla portrét, hogy dr. Bárány István a profilját tetováltassa a mellére (Hogy szétoszlassak egy izgató feltevést, értelmesebben: hogy dr. Bárány a saját mellére tetováltassa a kérdéses nő profilját). Hogy botrányok közepette legyen Miss Univers, hogy a legközelebbi világháború kitöréséért őt okolja a győztes fél és hogy láthassa dr. Büszke Polidornét, mikor reggel az ágytól a toálett asztalig megy. És e látványhoz persze plasztikus előadói képességet addig a csekély két évig, amíg ő beszélni tudna barátnőinek, említett reggeli jelenség arcúlatáról.

Lehet, ha akad nő, aki a sentiek közül egyetmást nem ambicionál, — azért megnézi a lexikonban, hogy mifene az a Shar, s ami biztos, biztos: mi az a magántulajdon — de leteszem ezt a harmínkilences nyakamat, hogy nincs hölgy e bus földtekén, aki ne szeretne sportoló hölgy benyomását kelteni. Miért? Mert „az izmok nemes játéka”? napfény és pázsit? életerős utódok? belénkneveltség vagy lelkiéni? Dehogyan kérem. Mert díjat. Mert díjat ma a pólopályán szülni és egy autóversenyen hunyni el. Díjat mondani, hogy: százméteres staféta, pontelony, Kehring „nécc”, „bekhend” és fene a pófáját a bírónak. Díjat legalább is elhíletni az emberekkel, hogy „imádom a sportot”, hogy motorozok, vívok, boxolok és hogy van egy kis tornaszobám. legrosszabb esetben egy kis szobatornám. Mert ez új, ez ingerlő, ez kiemel a tömegből, mert „megnézik az embert”, mert „Greta Garbo is a multi nyilatkozatában”, mert díjat.

Ennek a látszat-lehetőségnek, ennek a felfogásnak kreatúrája a: tenniszező hölgy.

A tenniszező hölgy ott kezdődik, hogy ahelyett, hogy egy új fogkefét szerezne be, összenéklöz egy rakettre való. Aztán megveszi a rakettet, de vár. Addig nem fog hozzá a sporthoz, míg nincs neki egy rakett-tokja is: elegáns zöld vászonból, sárga bőrszeggessel. Mikor ez is megvan, a tenniszező hölgy kezébe veszi a rakettet, odaáll a tükör elé s megnézi magát benne, hogy hogyan áll neki a tennisz. Esetleg a rakett nem passzol a hajához, ilyenkor szomorú lesz és egész sportszerűen azt mondja: „egye ki a fene, de ha már megoan...”

Aztán a rakettel egy pár mozdulatot végez: felemeli, leengedi, az ujjai közt pörgeti, hóna alá teszi, a combját ütögeti vele, átnéz a hurozáson, az ajkájához emeli, szemellenzőnek használja, lóbalja, a melléhez szorítja, huncutul néz ki mellette, feldobja, elkapja, belerug, ráborul,

hisz neki és — magaköré képzelet a korzót.

Aztán tenniszezik kora délutántól késő estig. Ez abból áll, hogy pénz és fáradtságot nem kímélve megfordul mindenütt, ahol csak látják. Persze rakettesen.

Ha valaki nem akarja észrevenni, hogy ő az a hölgy, aki tenniszezik, ezt inzultusnak tartja és fejbeágja az illetőt. Persze sportszerűen: rakettel.

Mikor végre hazakerül, undorral dobja el a rakettet.

En egyszer egy rakettes hölgyet ezerszáz kilométeren keresztül követtem. Ez a hölgy mindenütt volt: moziban, teán, hangversenyen, fogorvosnál, tárlaton, strandon, kávéházban, gyermekakción, szerkesztőségben, málinén, nyomortanyán, palotában, stúdióban. Vakkégyulladásban, minden elképzelhető helyre betért, csak éppen tenniszpályára nem.

Mondom, pedig cirka ezerszáz kilométeren keresztül követtem, amit kedves szerkesztő ur, e cikkem honoráriumánál fölülten kérem figyelmbe venni!

TOMCSA SÁNDOR.

— KÖZELEDIK AZ ŐSZ, MUNKÁBA ALLOTTAK A BETÖRŐK. Lugosi tudósítónk jelentése: A város különböző pontjain ismeretlen tettesek több sorozatos betörést és lopást követtek el az utóbbi napok folyamán. Tufan Mária tanárnő lakására a tulajdonos távollétében hatoltak be a betörők, akik a lakásból nagymennyiségű ruhaneműt, értéktárgyat és készpénzt zsákmányoltak. Hasonlóképpen ruhaneműket és háztartási edényeket vittek el a betörők Cretu Miklós nyomdai alkalmazott lakásából is. Kraszkó János kereskedő üzleti kasszáját pedig feltörték és onnan tízezer lej készpénzt loptak el. Jászberényi Endre nyugalmazott főtisztviselő lakásáról nagy értékű női ruhaneműket loptak a betörők. A betörés után néhány nappal a meglopott tisztviselő leánya felismerte az egyik ezerlejes új kosztümjét a korzón, egy Pliosz Siminica nevű leányon, akit a rendőrség azonnal letartóztatott. Ugyancsak sikerült elfogni és letartóztatni a rendőrségnek egy Fischer Teréz nevű csavargót, aki Kovács Karolin lakásáról loptott el különböző ruhaneműket és azokat árusította. A rendőrség az egyre szaporodó betörésekre való tekintettel a napokban szigorú razziát tartott a város területén és több, mint harminc idegen, foglalkozás nélküli gyanús csavargót és csavargót vett őrizetbe, akik a jelek szerint apróbb lopásokból és betörésekből tengetik életüket a város területén. A rendőrség a letartóztatott idegen csavargókat illetékesi helyükre toloncoltatta.

— HATÓSÁGI KÉNYSZERREL KÖTELEZIK A RESICAI PÉKEKET A BARNAKENYÉR SÜTÉSÉRE. Resicai tudósítónk jelenti: A resicai pékek a kenyérbélyeg bevezetése után, egységes elhatározással, beszüntették a különböző minőségű kenyér sütését és csupán egységes fehér kenyert állítottak elő, ami a lakosság szegényebb rétegében általános elégedetlenségre adott okot, mert olcsó barna kenyert a város területén sehol sem lehetett kapni. A lakosság körében az emiatt egyre jobban fokozódó elégedetlenségre tekintettel, most a városi tanács hatósági kényszerhez folyamodott, a renitens pékekkel szemben és szigorú rendelettel kötelezte azokat az olcsóbb barna kenyér előállítására.

— ÚJBÓL MAXIMÁLTAK KRASSOMEGYÉBEN AZ ÉLELMISZEREK PIACI ÁRÁT. Oraviczabányai tudósítónk jelenti: A hus és liszt árát az ármegállapító hatóságok szeptember hónapra újból maximálták és a megye területén kötelező érvénnyel, az alábbi hatósági árakat állapították meg: Liszt-árak: nulas finom fehér liszt 7, közepfehér liszt 6, fehér kenyérliszt 5, barna kenyérliszt 4, kukoricaiszt 4.50 lej kilogrammonként, kicsinybeni forgalomban. — A hus-árak a következők: Marhahus 24, disznóhus 32, borjúhus első minőségű 32, borjúhus másodrangú (eleje) 24, disznózsír 34, sós szalonna 24, füstölt szalonna 34 lej kilogrammonként. A tej literje 7 lej.

— HA OLCSÓN ÉS JÓL AKAR UTAZNI, váltsa a jegyeit „Európa” menetjegy irodában, Korona szálloda épületében. Felvilágosítások és prospektusok ingyen. (eb)

— HALL CAINE KÖNYVEI TIZMILLIO PÉLDÁNYBAN FOGYTAK EL ÉS 500-600 FONTOT KERESSET HETENKÉNT. Londonból jelenti: Most bontották fel a minap elhunyt Sir Hall Caine végrendeletét. A 40 oldal terjedelmű irásmt a család tagjait nevezi meg örökösöknek, de sok irodalmi barátjáról is megemlékezik. Nekik kisebb-nagyobb ajándékokat juttat. Hall Caine vagyonát megközelítően sem lehet megállapítani, míg a feltárt nem veszik fel. Annnyit megállapítottak, hogy az utóbbi évtizedekben évenként legalább 50.000 fontot keresett regényei és színdarabjai révén. Regényei a világpiacra 10.000.000 példányban fogytak el. A hagyatékot enyhén számítva 300.000 fontra becsülik. Fivére, Ralph Caine egy újságírónak azt mondta, hogy bátyja hetenként 5-600 fontot keresett, de nem törődött a pénzzel. Első regényéért (The shadow of a crime, Egy bűn árnyéka) 32 fontot kapott, később regényei 20-30.000 fontot jövedelmeztek.

Vajjon meg fogja csókolni?
Nem!

Hétfő, kedd, szerda,
3 színárnyalat, a vakító fehérig

Lehetetlen, hogy csunya sárga fogait elrejtse, amint kinyitja a száját, mindenki észreveszi!

AJÁNLJUK Önnek a leggyorsabb és legkényesebb módját, hogy szép, egészséges, ragyogó fogora és erős, rózsás foghúsa legyen. — Használjon KOLYNOS, fogkrémet — három napig próbaképpen — és figyelje meg az eredményt.

Egész bizonyos, hogy fogora napról, napra, feltűnő változásokkal, fehérebb és fehérebb lesz. A foghús is erősebb, egészségesebb lesz, szájából kiárad az ápolat egészség üdítő illata.

KOLYNOS úgy tisztítja a fogakat, ahogy az a higienia legmagasabb követelményeinek tel meg.

Amint az antiszeptikus, magas fokú koncentrált hab behatol a szájba, már meglepően kellemes érzése lesz. A fogkrém nagyon bő habot ad.

Ez a fogkrém hab behatol a legkisebb fogrepedésekbe is és tökéletesen kitisztítja a fogor minden részét. Mőzöli a milliónyi bacillust, amelyek okozói a kellemetlen ízeletnek, a fogszuak, a sárga fogaknak, fogoron levő fekete foltoknak és amelyek megtámadják a foghúst is.

Ha azt akarja, hogy fehér fogal legyenek, rózsás, erős foghúsa, hogy a fogzu veszélyét elkerülje — tegye félre mindazokat a fogkrémeteket, melyek csak félig felelnek meg feladatuknak — és használja a KOLYNOS fogkrémet, amely már három napon belül rendbehozza fogorát.

★ 1931. ÉVI LOVASTORNA. Az idei brassói lovagló, ugrató és ügető-tornához még nagyobb számban történtek jelentkezések, mint a mult évben. A jegyelővétél, — egyelőre csak abbonensek számára — megkezdődött a Zeitschriftenzentrában. Hétfőtől egyes ülőhelyek is kaphatók, 55-105 lejig, (minden mellékletet beletérve). Előjegyzések nem vehetők figyelembe. (e b.)

— SZATMÁR- ÉS MÁRAMAROSMEGYEI ELŐFIZETŐINK ÉS BIZOMÁNYOSAINK FIGYELMÉBE! Kertész László lapképviselői megbízatását visszavontuk. Az új képviselőt Szőke György ur, (Szatmár, Str. Suica 7.) vette át. (e b.)

★ A BRASSÓI LOVASTORNA helyi és vidéki látogatóit kérjük, saját érdekükben, hogy jegyeiket idejében irásban, vagy telefon útján a Zeitschriftenzentrában megrendelni szíveskedjenek. (Telefon 268, vagy Öngyérth G., telefon 549.), mivel a pénztárnál minden valószínűség szerint csak állóhelyek fognak kiadatni. (e b.)

— MUNKÁBAN AZ ADÓPRÉS DICSSZENTMARTONBAN. Dicsszentmártonból jelenti: Az egész dicsszentmártoni iparoság a csőd előtt áll. Halálos csapást az iparoságra a nitrogén- és az üveggyár leépítése adta meg, melyhez az is hozzájárult, hogy az állami tisztviselők és a nyugdíjasok hónapok óta fizetést nem kaptak. Az adóprés pedig működik, talán jobban, mint eddig, mert az ügybírók százezreket kapnak a behajtott összegek után. Alig van iparos, kinél ne lenne árverés kiűzve. A tarthatatlan állapot megszüntetésére Farkas József nőiszabó kezdeményezésére tegnap este gyűlésre jöttek össze az iparosok. Személyes hangú felszólalások hangzottak el, melyekből kiderült, hogy a szabók varrógépe, a cipészek szerszáma, a kovácsmeister fuvója áll árverés előtt. Az egyik bádógosmeister előadta, hogy az egyik ágens rendőri segédlettel a fuvógépet akarta leszereltetni. Az értekezlet két tagból álló bizottságot küldött ki, melynek feladatává tette, hogy memorandumot dolgozzon ki. A memorandumot dr. Rosca Petre vármegyei prefektusnak adják át, akit az árverések felfüggesztése érdekében közbenjárásra kérnek föl. Abban az esetben, ha az intervenciónak nem lesz meg a kívánt eredménye, úgy a végskig elkeseredett iparosok együttesen lemondanak iparukról.

★ HIVATALOS ÓRAK A BANKOKNAL. Szeptember 14-én, hétfőn, román egyházi ünnep miatt, a közhivatalok és bankok zárva vannak. Szeptember 16-tól kezdve a brassói bankok délután is nyitva lesznek, hivatalos órák d. e. fél 9-12, d. u. 3-4 óráig. (e b.)

— NE FELEJTSE EL, hogy mindenféle divatlapokban órási választékok talál a Brassói Lapok könyvosztályában. (Női- és férfi-divatlapok, speciális kapát és gyermeklapok, fehérnemű, kalap, vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.) Vidékre ingyen jegyzék és gyors postai szállítás.

— Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és gyakori félelemérzésben szenved, ha hasgörcs, mellnyomás vagy szívfájás kínozza, akkor igyék reggel éhgyomorra 1-2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértőlulást. Az emésztőszervek gyógyításának több orvostanára elismeri, hogy olyan tüneteknél, amelyek a tápcsatorna tartalmának önmegseztéséből származnak, a Ferenc József viz kitűnően beválik. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— HAT FONT SÜLYU PÉNZDARAB. Londonban nemrég került árverésre egy pénzdarab, amelyet a hesseni örgróf vagy kétszáz évvel ezelőtt veretett. A pénzdarab rézből való volt és hat fontot nyomott. Az árverésen csinos összeget kelt el. Angliában törték a fejüket rajta, hogy mi lehetett vajjon az oka az ilyen aránytalanul nehéz pénz verésének. Valaki arra a gondolatra jött, hogy talán az volt a rendeltetése, hogy megóvja a könnyelműsége hajló embereket a költségeztől, mivel, hogy súlyával nem igen volt forgalomképes. Elbeszéltem sem igen lehetett, mert olyan nagy lyuk senkinek sem volt a zsebében.

— ÚJ MOZGÁSMŰVÉSZETI ISKOLA. Az utolsó évtized megismerési alapján indult el az az új testkultúra, mely az állandó egyforma foglalkozás bénításától, a hétköznapi együttműködés hiányától, a civilizáció, a kultúra, a társasélet ránerőszakolt gatlásaitól a testet felszabadítani szándékozik. Az organizmus anatómiai és fiziológiai ismeretén felépített torna és az ezzel együtt végzett ritmikus gyakorlatok megteremtik a testben rejlő energiák harmóniáját. A gatlásaitól felszabadult és az erőiben kiegyensúlyozott test a legbiztosabb alapja a lélek harmóniájának, az egyéni képességek kifejlődésének s a közösségbe való bekapcsolódásnak. Hella Leitner most megnyit iskolájában, (Brassó, Kut-utca 47 sz.), a bécsi Bodenwieser, Gertrud Krauss, Kurt Wiessner és Hellerau iskolákban végzett tanulmányok után, a fenti célkitűzések alapján indulnak a torna-, ritmikus torna- és művészi tánc-tanfolyamok asszonyok, leányok és gyermekek részére, a mai anyagi helyzetet figyelembe vevő tandíj ellenében, egy modernül felszerelt, a higienia minden követelményének megfelelő helyiségben, orvosi felügyelet mellett. — Beiratkozások naponta 12-3-ig. (e b.)

★ ÉRTESÍTÉS. A brassói református lelkesi hivatal tudatja, hogy a kolozsvári országos református kórház sorsjegyei kaphatók az egyházi hivatalban, (Kálvin-utca 3.) és az egyháztagoknál. (e b.)

— UNNEPÉLYESEN FOGADTAK A DIJNYERTES ALSÓRAKOSI DALOSOKAT. Alsórákosról jelenti: Az országos dalosversenyről a III. csoport első díjával, ezüst bábékoszorúval kitüntetett alsórákos dalárda tagjait hazafelezésük alkalmával nagy ünneppel fogadták az alsórákosiak. Rezesbandával, énekkel, Utó Béla unitárius esperes lelkes üdvözléssel, Nyirő Józsefné, a református nőszövetség, Bodossy Mariska a vegyesdalárda nevében virágokkal köszönti a hazatérő dalárdát, melynek nevében Szotyori Lajos református esperes mond meghatóttan köszönetet. Ugyancsak lelkesen üdvözölték az állomáson a vonattal tovább rohogó székesföldi dalosokat is. Az alsórákos dalárda tiszteletére száztízletes lakomát is rendezett a magyar polgárság.

★ MAGYAR TANITÓK! Jó eredménnyel csakis a Szentipéry-Gázdac-Kandray-féle egységes tankönyvekből taníthatnak. Ha még nem ismerné ezeket, kérjen azonnal ingyen mutátnyámpéldányokat az Ön által tanított osztály számára. Kiadó: Hirsch A. nyomda, Déva. (e b.)

★ MA MÁR MINDEN MAGYAR TANITÓ tudja, hogy a Kandray-Titz-féle számtanmérten könyvek I-VII. osztályig, nélkülözhetetlenek, minden magyar tannyelvű iskolában. Kandray: Számtani segédkönyve meg a román nyelvű kifejezések és gyakorlati utmutatásai folyttan elmaradhatatlan segítője a román nyelv nehezségeivel küzdő magyar tanítónak. Rendeljen még ma belőlük, Hirsch A. könyvkiadótól, Déva. (e b.)

IMPOTENCIÁT

BESUGARZÁS

Egyetlen száraz rádium-borogatóval úgy férfiaknál mint nőknél teljesen gyógyítja

RADIUM-ULTRA-REGENERATOR

által, évtizedekre szóló hatással. Ártalmatlan külső kezelés. Kérjen ingyen felvilágosító árjegyzéket

Vezérképviselő: „DIONESE”

București II - B-dul Cuza, Stradela I-a No. 10

Közgazdaság

Vincses hitel az ipar számára!

Nagyvállalat, amelynek nagy vagyona van, kényszeregyezséget kénytelen kérni, mert nem tud huszmillió hitelt szerezni a piacon

Nemzeti Bank ipari kötvények kibocsátásával akarja megoldani az ipari hitelek kérdését, — de mi lesz addig?

Bukarest, szeptember 11.

A gyáriparosok szövetségének vezetője nemrégiben ülést tartott, amelyen beszélt, hogy

a pénzügyi válság olyan súlyos következményekkel jár a nagyiparra, hogy már az üzemi termelést is veszélyezteti.

bankok, amelyek a betétlevonások és hitelviszta vonások következtében maguk szorult helyzetbe kerültek,

nemcsak új hitelek folyósítását tagadta meg a nagyipari vállalatoknak, hanem a már megszavazott hitelek is visszavonták.

miatt sok gyár kénytelen volt üzemét leállítani és az a veszély fenyegeti őket, hogy ha rövidesen nem kapják meg a szükséges kölcsönöket, üzemüket egészen le kell majd állítani.

Az egyik nagyobb erdélyi gyárnak például 20 millió lejese volt az egyik kolozsvári banknál, amely hitelt a bank elmondta, mert maga is szorult helyzetbe került. Ez a gyár, annak ellenére, hogy nagyértékű tehermentes ingatlanai vannak, ezenkívül a gyártelep is többet ér, mint amennyi a hitel összege, nem képes a 20 milliót megszerezni, hogy a bankot kifizethesse. Ezt a gyárat most az a veszély fenyegeti, hogy

elsőrendű bonitása ellenére, kénytelen lesz kényszeregyezséget kérni. Vagy itt van egy másik eset:

Ugyancsak egy nagyipari részvénytársaságnak 40 millió lejes kölcsöne van egy külföldi pénzintézetnél. Ezt a hitelt két hónappal ezelőtt már vissza kellett volna fizetnie, minthogy a külföldi pénzintézet felmondta azt, de a nagyipari részvénytársaság, annak ellenére, hogy megfelelő garanciákkal és vagyonkomplexummal rendelkezik

nem képes két hónap óta a belföldi piacon a 40 millió lejt felhajtani.

Sok ilyen eset van, nem beszélve arról, hogy új hitelek szerezni teljesen lehetetlen ma már.

Argetoianu pénzügyminiszter és Manoilescu bankkormányzó, amint már jelentettük, a napokban újra foglalkoztak az ipari hitelek kérdésével, azonban egyelőre csak annyit történt, hogy egy új vállalat részére visszleszámlálási hitelkeretet állapított meg a Nemzeti Bank.

MANOILESCU MA INDUL
PÁRISBA

Amint most megbízható pénzügyi körökből értesülünk, a pénzügyminiszterium és a Nemzeti Bank olyan megoldást akarnak találni, amely az ipari hitelek kérdését hosszú időre nyugvópontra juttatja. Ezt egy nagyobbarányú ipari kötvénykibocsátással akarják elérni. Ugy képzeli el a dolgot, hogy

az Ipari Hitelintézet, amely évek óta immár teljesen inaktív, újjászervezik és felhatalmazást kap arra, hogy állami grancia mellett ipari kötvényeket bocsásson ki a külföldi piacokon olyan összegek erejéig, amelyekkel aztán fedezni lehet a belföldi ipari hitelek szükségét.

Bár ez a megoldás nem látszik éppen rossznak, egyelőre nem oldja meg az

immár akut ipari hitelkriszist. Amíg egy ilyen nagyszabású tranzakció lebonyolódik, hónapok telhetnek el, viszont az iparnak most, azonnal van szükséges pénze.

Itt említjük meg, hogy Manoilescu bankkormányzó ma Párisba utazik, ahol különböző pénzügyi tárgyalásokat fog folytatni, valószínűleg az ipari kibocsátások ügyében is. A bankkormányzó párisi látogatását nagy érdeklődéssel kíséri a belföldi pénz- és gazdasági piac.

A magyar kormány szabályozta a tűzifabevitelt

Bukarest, szeptember 11.

Az ipar és kereskedelemügyi minisztériumból kaptuk azt az értesítést, hogy a magyar kormány folyó évre szabályozta a tűzifabevitelt, illetőleg megállapította, hogy melyik állam mennyi tűzifát vihet be Magyarországra a kedvezményképpen megállapított vagononkénti 35 aranykoronánál felül.

Szeptember 1-től, október 1-ig bevihet:

Románia 12.903 vagon, Jugoszlávia 4.449, Ausztria 504, Lengyelország 935 vagon.

Oktober 1-től, december 31-ig bevihet: Románia 12.903, Jugoszlávia 2966, Ausztria 336, Lengyelország 657 vagon.

Ugyancsak megállapította a magyar kormány az 1932 évi bevétel kvótáját is.

Románia 48.856, Jugoszlávia 11.123, Ausztria 1.280, Lengyelország és Csehszlovákia 1932 évi tűzifabeviteli kvótája a magyar piacra még rendezetlen.

Eddig közel 70 ezer vagon búzát adtunk el külföldre

Fellendült az export, mert kísért a buzamonopólium

Bukarest, szeptember 11.

A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint az utóbbi napokban jelentősen fellendült a gabonaexport, különösen a buzaexport. A kikötőkből naponként indulnak gabonaszállítmányok Keletre és Nyugatra, ezenkívül nagyobb kötések történtek későbbi szállításra is. Hozzávetőleges becslés szerint az eddig exportált, valamint exportra már eladott, de még le nem szállított buza mennyisége megközelíti a 70 ezer vagon. Kétségtelen, hogy a kivitt erősen ös-

töskelte az exportprémium, csakhogy a gazdáknak ebből kevés jutott, mert a buzaárak ma is alig 200 lej körül mozog mázsánként.

Gabonakereskedelmi körökben a kivittelnél az utóbbi napokban történt jelentősebb fellendülést a buzamonopólium tervével magyarázzák. Az exportőrök ugyanis, akik bizonytalanságban vannak afelől, hogy mit fog hozni számukra a monopólium, igyekeznek kihasználni az átmeneti helyzetet.

Csődöt kért a szatmári Berger Jakab-cég, az ország egyik leg- nagyobb textilkereskedése

Tegnap nem tudta kifizetni a tavalyi kényszeregyezés egymilliókét-száz-ezer lejes második kvótáját — Kik a cég jelentősebb hitelezői

Szatmár, szeptember 11.

Váratlan csőd foglalkoztatja a szatmári piacot. Az erdélyi ismert Berger Jakab-féle nagy szatmári textilnagykereskedés kért csődöt maga ellen, amit a törvényszék el is rendelt és tömeggondnokul Rácz Endrét nevezte ki.

A Berger Jakab-cég, amely az ország legnagyobb hasonló üzleteinek egyike, már a múltévben fizetési nehézségek közé jutott, akkor azonban még ugylátszott, hogy ki tud egyezni hitelezőivel. Passzívái hétmillió lejre rúgtak, amelyre hatvan százalékot ajánlott fel hitelezőinek, amit azok el is fogadtak. Az első részletet, 1 millió 200 ezer lejt, februárban még

simán kifizette a cég és tegnap lett volna esedékes a hasonló összegű második részlete. A Berger Jakab-cég azonban, az egyre súlyosodó gazdasági helyzetben időközben még jobban leromlott és ezt a második részletet már nem volt képes időjére előteremteni.

A cég főnökei ma reggel megjelentek a törvényszéken és bejelentették a csődöt, amelynek híre hamarosan kiszivárgott és kinos meglepetést keltett. A cég legfőbb érdekeltjei a sepsiszentgyörgyi Klinger-gyár, az aradi Textil-ipar, a nagyváradi Regner és Weisz-cég, a temesvári Gyapjuipar és a lugosi Textilipar.

A bejelentési határidő: október 10.

még mindig nem aktuális a Román Mezőgazdasági Bank

Bukarest, szeptember 11.

Uj mezőgazdasági hitelek folyósítására papíron már megalakított Román Mezőgazdasági Bank ügyéről több ízben írtunk már. Amint ismeretes, a második stabilizációs kölcsönből a mezőgazdasági bank megalapítására kiszakított 650 millió lejt a pénzügyminiszterium kölcsönözte a Nemzeti Banktól és így nem kerülhetett még sor a mezőgazdasági bank működésének a megkezdésére.

A földművelésügyi minisztérium a legközelebbi minisztertanácson napirendre akarta tűzni a félig már eltemetett mezőbank ügyét, de a pénzügyminiszterium intervenciójára a földművelésügyi minisztérium elállott ettől a tervétől. Allitól a mezőgazdasági bank már elkészített szabályait akarják módosítani, ezért nem kerülhet még az ügy a minisztertanács plénuma elé.

Kis Közgazdasági Hírek

— ELKÉSZULT A CFR NEGYVEN ÚJ MOZDONYA. Aradról jelentik: Tegnap negyven vadonatúj mozdony futott át az itteni pályaudvaron. A mozdonyokat a resicai gyár készítette és elosztásuk az aradi állomáson történt meg.

— KÜLÖN MEGÁLLAPODÁST KÖT MAGYARORSZÁG PRÁGÁVAL A FA-IMPORTRA VONATKOZÓLAG. Budapestről jelentik: Az Est értesülése szerint a cseh-magyar kereskedelmi tárgyalásokat a szőnyegen forgó anyag nagysága miatt nem lehet gyorsan befejezni. Felmerült tehát a gondolat, hogy a szerződés aláírása előtt a két állam külön megállapodást kössön a fahozzátrá. Az esetleges egyezmény ellenében a csehek felajánlják ugyanezen időtartamra a magyar sertéseknek cseh piacra való bevitelét, minthogy a magyar sertés és cseh fabevitel körülbelül hasonló évi összegre — harmincmillió pengőre — rúg.

— NEMETORSZÁG AGGÓDVA VÁRJÁ AZ ÚJABB SZÜKSÉGRENDELETEKET. Berlinből jelentik: A birodalmi és poroszországi minisztériumok képviselői folytatólagosan tárgyalnak a porosz kormány várt szükségrendeletével kapcsolatos intézkedések összhanghozása tárgyában. Az intézkedések aligha jelennek meg a jövő hét vége előtt. Máris biztosra veszik azonban közülük a következőket: házbér jövedelmi-adó csökkentése, a tizenkétezer márkát meghaladó nyugdíjak csökkentése, a köztisztviselők élelőpénzték és pótdíjak két évi beszüntetése.

Gmeiner Lujza brassói zongorahangversenye

A brassói származású, Berlinben élő művésznő csütörtökön tartotta meg zongoraestélyét a Honterus-aulában. Műsorán Beethoven, Reger és Chopin-darabok szerepeltek. Minden műsorszámát tökéletes, virtuóz technikával és ritka intelligenciájú, világos, értelmes előadásával játszotta, amit különösen a technikailag annyira súlyos Reger Brahmsvariációkban juttatott kifejezésre. Művészetének legjavát azonban a ragyogó stílusban játszott utolsó műsorában, Chopin bolerojában adta, amelynek liktető tempója, gracilis előadása talán még leginkább megfogta a közönséget. Kevésbé felelt meg a művésznő egyéniségének és hívós temperamentumának a műsort bevezető Beethoven-darabok: a G-moll fantázia és a Waldstein-sonáta, Beethoven hatalmas, vulkányszerűen kirobbanó szenvedélyével, amely minden darabjának megadja jellegzetes, soha más zenészerző által nem ért erejét, a téma erőteljes kidolgozásával, a csúcspontozó való hatalmas felépítésével, amely Beethoven minden idők legnagyobb zeneszerzőjének avatta. Az aulát zsufolásig megtöltő közönség frenetikus tapsokkal ünnepelte a művésznőt és négy ráadásra ösztönözte: a csillogóan, színesen, misztikusan előadott Brahms rapszódia, Chopin-valszer, Chopin-étűde és Dohnányi-rapszódia. A szimpatikus, nagyteljesítő művésznő Nagyszébenben, Medgyesen és Segesváron folytatja erdélyi koncert-turnéját.

Leszerelünk!

Páris, szeptember hó 11

Tegnap kezdetüket vették a francia hadgyakorlatok, amelyeken ötvenezer sorkatona vesz részt. A csapatokat két részre osztották és a feladat: egymás támadása és legyőzése.

Aki mer, az nyer!

Merjen Ön is, mert 1 millió lej éspénzt nyerhet a REFOR-
MÁTUS KORHÁZ-sorsjegy-
vel! Egy sorsjegy ára 100 lej.
Kapható főzsdékben, bizomán-
yosoknál és a Központi Sorsjegy-
irodánál Cluj-Kolozsvár, Str.
Bratianu (volt Király-utca) 51.
szám alatt. Telefon: 905.

Szerkesztői üzenetek

Makfalvi előfizető, ki üzemhajtáshoz szilikés motor és dinamót keres, közölje címét Pálffy Zoltánnal, Câmpina, Str. Grivitei No. 5.

32904. sz. előfizető leánya. Kosmetikai tanintézet, mely külön diplomával nyújt kiképzést, nálunk nincs, de bőrgyógyászoknál lehet hasonló kiképzést nyerni. Ha válaszbélyeges levélben fordul hozzánk, Brassóból is adhatunk megfelelő címetet.

Cs. K., Tusnádfürdő. A szőke hajat lehet fehérre festeni, de még csak Párisban van erre alkalmas találmánnyal dolgozó intézet. — Olyan festés, mely ne ártson a hajnak, alig létezik.

I. L. A valorizáció csak Magyarországon lakó magyar állampolgároknak vonatkozik.

V. L., Déva. Miután az a társaság, melynél biztosítást kötött, sőt az utódló intézet is, mely amannak ügyeit átvette, megbukott és megszűnt, aligha juthat hozzá a biztosított összeghez vagy annak egy részéhez is. Biztosítási körökben sem tudják megmondani, hová fordulhatna, legfeljebb azt ajánlják, forduljon felvilágosításért a biztosító vállalatok állami felügyelő hivatalához, (Budapest, pénzügyi vagy kereskedelemügyi minisztérium).

21334 sz. előfizető, Tasnád. A falak nedvessége tökéletesen csak úgy szüntethető meg, ha a fal az új nedvesség behatásától szigeteltetik. Ez történhetik aszfaltszigetelőlemezzel a falba való utólagos behelyezésével. A szigetelő réteg fölötti régi nedves fal ezután magától szárad ki. A fal sokféleképpen érintkezik a talajjal, így látatlanban a helyes szigetelési eljárás megadása lehetetlen. Azok a nedvességjárító szerek, amikről az újságokban olvas, vízhatlanná teszik a vakolatot, így a nedvesség nem üt ki a falon, a fal maga azonban nedves marad. Ilyen bevált anyag többek között a Ceresit, de ilyen a belföldön is gyártott Sikurit. Ez utóbbi anyagnak miként való alkalmazására nézve az előállító gyár fordulhat, melynek címét közöljük válaszbélyeges levelet vagy lapot küldve és megírja b. címét. A munka vérehajtását azonban hozzáértő szakemberre bizza.

Törzsde

1931 szeptember 11

Zürich (nyitás): Berlin 119 és háromnegyed, Amsterdam 206.80 Newyork 512.87, London 2491 és egyenyed, Páris 2010, Milánó 2682, Prága 1519, Budapest 9002 és fél, Belgrád 904, Bukarest 305 és egyenyed, Varsó 5740, Bécs 5207.

Kis mennyiség, biztos eredmény,

legmesszebbmenő gazdaságosság, egyszerű kezelés indít minden szakképzett gazdát vetőmagjainak kizárólag a

C E R E T A N

szárazpáccal való kezelésre, melyet a német növényvédelmi intézet ellenőrzött és mint elismerten univerzális szárazpáccal minden, vegyszerrel leküzdhető gabonabetegségnél ajánl. (Buza, rozs, árpa, és zab betegségeinél).

Ceretan eddig „Ceresan” név alatt lett árusítva.

Kapható:

Burzenländer Landwirtschaftliche Verkaufshalle
BRASOV, Michael Weissgasse Nr. 17

és az összes szakmabeli üzletekben.

Arjegyüket és ismertetést ad:

PHARMA STUDERUS & Co.
București 2. — Str. Spiru Haret No. 5

Bayer-Meister-Lucius-Készítmény

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

BRASOV-Brasov, Kapu-utca 56-58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal) 1-77 és 82
Bucuresti-Bukarest 1, Boulevardul Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám: 363-64

BRASSÓI LAPOK nyomdai vállalatának kiadása és rotáció: nyomda, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Déva: Str. S. Barna 10. (Oszti Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (vált. Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád Str. Bererie 1. (Sörház-ut.) — Marostordamegye: Szabó Jenő Címe: Marosvásárhely. Strada Reghiulu 10. — Nagyszeben: Strada Turului 13. (Szigetváry László) — Nagyváradi: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szilágysomlyó: (Helperin Ernő) — Temesvár: Gyárvaros. Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József). — Szatmár- és Máramarosmegye: (Szőke György) Szatmár, Strada Sincai 7.

Központi szervezők, pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózsa. HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadóhivatalok, a megbizottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Kitűnő magyar regények

Komáromi János regényei:

Szülföldem szép határa 128.—
Elment a nyár 128.—
Régi ház az országutnál 160.—
Az ősdíák 160.—
Az elvált feleség 160.—
Eseze Tamás, a meztelbasok ezredese 160.—
Cs. és kir. szép napok 160.—

Zsolt Béla regényei:

(vászonskötésben)

Házassággal végződik 210.—
Gerzon és neje 210.—

Kosztolányi Dezső regényei:

(vászonskötésben)

Édes Anna 160.—
Néró, a véres költő 160.—
Aranyáskány 160.—
Hatvani Lajos: Urak és emberek (2 kötet) 320.—
Kőrös Andor: Forgószél (vászonskötésben) 210.—
Móra Ferenc: Négy apának egy leánya (vászonskötésben) 210.—
Egri Viktor: A rácsablakos ház 180.—
Nagy Endre: Hajnali beszélgetések Lukits Milossal 160.—
Szabó Dezső: A csodálatos élet (2 kötet) 420.—
Sztinyai Zoltán: Lángoló hegyek 210.—
Beczassy Judit: Terebélyes nagy fa 160.—

Brassói Lapok Könyvostálya

(vidékre portómentesen szállítjuk fenti könyveket)

SZENZÁCIÓ!

MIKES IMRE
Erdély Utja
Nagymagyarországtól-Nagyromániáig
2 Kötet
fülve 160.
egész vászonban 200.—
Kapható minden
könyvkereskedésben.
Megrendelhető a
Brassói Lapok Könyvostályában

Előnyösebben szolgálják ki,
ha hivatkozik hirdetésünkre

Akar

husz évvel fiatalabb lenni?

akkor szíveleje meg azokat a tanácsokat, melyeket

Dr. KÁLDOR MIKLÓS, szanat. főorvos
nyújt Önnek

Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?

c. művében.

Az emberi szervezet. — Öröklődés. — A magyar faj öröklött tulajdonságai. — Mik a vér mirigyek. — Fáradtság, testi, szellemi kimerülés. — A szív kifáradása. — Érelmeszesedés. — Vérnyomás. — A „változás” tünetei és oka. — Mit tehetünk a fiatalság megtartása érdekében — Táplálkozás. — A túl bőséges táplálkozás. — A rágas. — A koplalás. — Gandhi. — Mik a vitaminok. — Alkohol, kávé, tea, dohány. — Álom, levegő, nap. — Megőrződés és fiatalnak maradni. — Ára csak Lei 102.—

Vidékre portó 10, utánvételt 16 lejjel több Kapható a

Brassói Lapok Könyvostályában.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyzéri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bucaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

BUTOR. Beraktározásból, alkalmi vétellekből, hagyatékából származó válogatott ebédli, háló-, szalon- és uriszobák, valamint egyes butor-darabok, sezlónok, madracok, íróasztalok, pénzszerények, használt szőnyegek, rendkívül olcsó áron eladó. Comissio-nizlet Brassó, Szent János-utca 17. — 14700

Megvételre keresek egy 400-500 kgr-os TIZEDES MER-LEGET. Cím 14740 sz. alatt a brassói kiadóban.

Frissen garantált tojás kapható házhoz hazaszállítva. Brassó, Str. Hirscher 28. 14718

KERESEK FÉLSTABIL üzemképes gőzgépet, 40-70 HP Ajánlatok „Üzemképes” jellegre a brassói kiadóba. 14701

Sürgősen eladó egy egész lakásberendezés, háló, clubgarnitúra, konyha. Brassó, Alsó-Pövény-utca 1. 14712

Családi ház eladó 1000 négyzetméter kerttel 300.000 lejért, 5 nagy szoba, 2 veranda, 2 pince, melléképítményekkel, két részre osztva is eladó 100000 és 200.000 lejért; vagy kiadó 3000 lej havonta villany és vízvezeték a házban. Kuschmann, Lövész-utca 36. 14788

Keresek megvételre 50 mm. átmérőjű géphajtó kölelet, bármilyen hosszúságban. 14783

Eladok lebontható vagy facsirt, szekérszint, „Érdekldés” jellegre a brassói kiadóba. 14781

Allást keres

J. Lewinsohn bélyegzőgyára, Bucuresti, Str. Carol 7 keres ügyönköket az ország minden részében, kedvező eladási feltételek. 14469

CIPŐSZAKMABAN önálló garanciaképes üzletvezetőt keresek. Ajánlatok Rudolf Mosse S. A. Timisoara, I. címre „Fiókvezető” jellegre kéretnék. 14774

Keresünk jömegjelenésű, komoly, perfekt román-magyar levelezőnőt, jó bizonyítványokkal, gépirásban, irodai tendőkben jártassággal. Asigurararea „Franco-Román” Grivitei 23. Bucuresti. 14772

Allást keres

Rőfös, fűszer, rövidáru és papírszakmában jártas segéd azonnali belépéssel állást keres. Cím a brassói kiadóban. 14787

Szenteljünk naponként 15 percet egészségünknek.

AZ ÉN MÓDSZEREM

Irtá: J. P. MÜLLER

112 ábrával, ut átdolgozásban. A németnyelvű kiadásból eddig 400.000 példány fogyott el.

Ára 85.— lei.

Vidékre a portó 10 lei. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvostályában

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvostályában. Kérje díjlan árjegyzékünket.

Urileányok és asszonyok

Női ruha varrást, szabást és iparművészetet tökéletesen megtanulhatnak, úgy magánhasználatra, mint iparüzés céljaira a varroiskolában. — Külön szabászat tanfolyamok. — Kezdődik szept. 1-én. BRASSO, SZENT-JANOS-UTCA 5.

Svájci sajt- és vajmester állást keres. Cím: Finta Simion, Ludosul de Mures 14789

Szerény igényű nő házvezető vagy betegápolni bérhová elmegy. Cím 14784 szám alatt a brassói kiadóban.

Lakás

KERESEK kétszobás, fürdőszobás lakást, feltétlenül jól-vevő, egészséges helyen. Bővebbet 14726 szám alatt a brassói kiadóban.

Keresek 2 vagy 3 szoba fürdőszobás lakást október 1-re Cimeket „Modern” jellegre a brassói kiadóba kérem. 14790

Kiadó szoba konyha. Brassó, Str. Titu Maiorescu 7. Ugyanott egy garage is kiadó. 14782

Magyar családnál burorozott szoba kiadó. Bukarest, Bulevard Elisabeta 52. 14773

Vegyes

Kézdivásárhelyen a KOVACS MALOM kiadó, vagy felerésze eladó. 14588

HAJSZALAKAT hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja a „Radio” Artalmatlan, rögtöni hatás. A szert diszkrétan küldöm. Ára 300 lej. — Hirsch A.-né kozmetikus luda, Str. Câmpului 7. 14416

TELJESEN INGYEN adunk minden asszonynak biztosan gyógyító szereket: mindenne-mű folyásokra, fájdalmas menstruációkra, szexuális biztonságára. Irjon „Gynek”, Braila címre. 14786

Zongora bérbeadó Brassóban, Ötvös-utca 3. sz. emeleten 14776

Gyenge férfiak-

nak válaszbélyeg ajánlott levélben történő beküldése ellenében bérmentve küldöm szabadalmazott szenzációs találmányomat ismertető könyvemet. Cím: „Patent 601” Cluj (Kolozsvár) 1. sz. postafiók.

Tanuljatok románul, franciául, angolul, németül, irodalmat, kereskedelmi levelezést, nyelvtanároktól. Egyenként és csoport tanítás bármikor urak és hölgyek részére. Szeptemberben új tanfolyam kezdődik. Speciális könyvek helyesírás és gépirás tanítás (50 írógép). Német angol, francia és román gyorsírás, videok részére levelezés utján Beiratkozás naponta. Ingyen-prospektusok. Berlitz-iskola, Bucuresti, Strada Săindar 14. Telefon 364-98. 14781

Kelengye varrás és gépi hímzést olcsón vállal Rosenfeldnek Bukarest, Sabinelor 9. 14783

Könyvek

Milliók könyve. Tartalmazza a legkitűnőbb idegen irodalmait, kiváló magyar fordításban. A 130-170 oldalas könyvek ára kötetenként: 2 lej. Courths Mahler: A film csillag, Courths Mahler: Marlen títka, Stratz Rudolf: A gádán trón, Trilby, Marlene Lilian Lissy: Solvevg dala Dankit: A levegő hajótöröttjei, Kosáryné Rózsa Lola: Zsuzsika pénze. Postaköltség 10 lej. utánvételt 16 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok könyvostályában. 14784

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köve 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában. 14048

Hölgyek! Die Schöne Wienerin, Record, Párisi Divat havonként megjelenő szabás mintás divatlapok állandóan kaphatók, számonként 40.- lejért, vidékre portóval 45.- lej. A pénz legcélszerűbb helyeken küldeni. Brassói Lapok Könyvostálya.

Petőfi

Összes köteményel vászonkötésben csak 65.— Lei

Brassói Lapok Könyvostálya

Marabu Keltetőgépek

gravitációs központi melegvízfűtéssel. Többszörösen kifizetve

Rádiátorok és kazánok központi fűtésnek stb.

raktárról szállít

„MODERNA” építőipari gépek és rádiátor részvénytársaság

Brasov, Sărada Infundatâ (Kis-utca) 12.

Ajánlat és prospektus díjmentesen.